

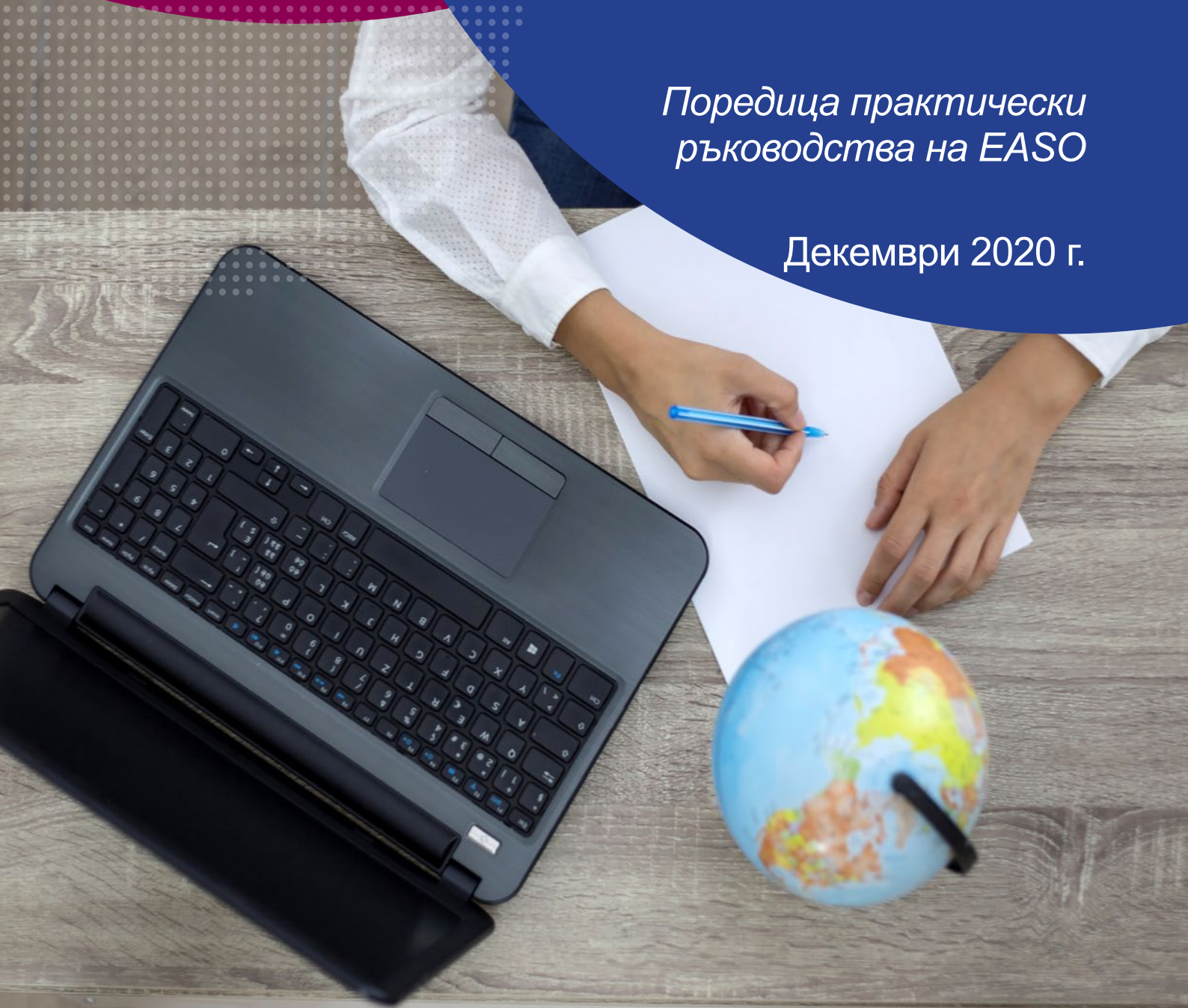

Практическо ръководство на EASO

относно използването
на информацията за страната
на произход от служителите,
работещи по случаи
за разглеждане
на молби за убежище

*Поредица практически
ръководства на EASO*

Декември 2020 г.

Практическо ръководство на EASO

относно използването на
информацията за страната
на произход от служителите,
работещи по случаи
за разглеждане
на молби за убежище

*Поредица практически
ръководства на EASO*

Декември 2020 г.

Текстът е завършен през ноември 2020 г.

Нито Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO), нито което и да е лице, действащо от името на EASO, носят отговорност за евентуалното използване на посочената по-долу информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2020 г.

© Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, 2020 г.

Print ISBN 978-92-9476-700-4 doi:10.2847/764289 BZ-04-19-324-BG-C

PDF ISBN 978-92-9476-688-5 doi:10.2847/936973 BZ-04-19-324-BG-N

Изображение на корицата, mmpile © iStock, 2019 г.

Изображение на знамето на Ирак стр. 20, Pomogayev © iStock, 2018 г.

Изображение на знамето р. 11, Pe3check © iStock, 2017 г.

Изображение на знамето на Сирия стр. 20,- ELIKA- iStock, 2017 г.

Изображение на знамето на Камерун стр. 21, Fredex8© iStock, 2017 г.

Изображение на знамето на Колумбия стр. 21, Poligrafistka © iStock, 2015 г.

Изображение на пъзел стр. 14 адаптирано от Quarta_ © iStock, 2017 г.

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът. За използването или възпроизвеждането на снимки или друг материал, който не е авторско право на EASO, трябва да се иска разрешение пряко от носителите на авторското право.

За практическото ръководство

Защо беше създадено настоящото практическо ръководство? Мисията на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) е да подпомага държавите — членки на Европейския съюз (държавите членки), посредством общо обучение, общи стандарти за качество и обща информация за страната на произход, наред с други дейности. EASO подкрепя също и асоциираните държави към Европейския съюз (посочвани заедно с държавите членки като държавите от ЕС+). В изпълнение на своята обща цел за подпомагане на усилията на държавите членки за въвеждане на общи стандарти и висококачествени процеси в рамките на общата европейска система за убежище (ОЕСУ) EASO разработва общи практически инструменти и ръководства.

Практическото ръководство на EASO относно използването на информацията за страната на произход от служителите, работещи по случаи, е предназначено да служи като практически инструмент, който придружава служителите в ежедневната им работа навсякъде в Европейския съюз и извън него.

Целта на практическото ръководство е да подпомага служителите, работещи по случаи, когато използват информация за страната на произход на различни етапи от процедурата — когато подготвят и провеждат лично интервю и когато оценяват молбата за международна закрила.

Как е създадено практическото ръководство? Ръководството е разработено от експерти от държавите от ЕС+ с ценен принос от Австрийския център за научни изследвания и документация в сферата на страната на произход и убежището (ACCORD) и фондация ARC. Беше получен ценен принос и от върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБ ООН) относно предишни версии на ръководството; финализираното ръководство не отразява непременно позицията на ВКБ ООН. Процесът беше осъществен със съдействието и координацията от страна на EASO. Преди да бъде завършен, с всички държави от ЕС+ беше проведена консултация относно ръководството.

Кой следва да използва практическото ръководство? Настоящото ръководство е предназначено на първо място за служители, работещи по случаи, интервюиращи и лицата, отговорни за вземането на решения в националните решаващи органи. Предлаганият инструмент ще бъде полезен и за служителите по качеството и юрисконсултите, както и за всички лица, които работят или са ангажирани в областта на международната закрила в контекста на ЕС. Практическото ръководство има за цел да отговаря на нуждите на служителите, работещи по случаи за разглеждане на молби за закрила, с различна степен на опит: от младши до опитни служители, за опресняване или за припомняне на знанията.

Какъв е обхватът на настоящото практическо ръководство? В настоящото практическо ръководство се акцентира върху използване на информация за страната на произход от служителите, работещи по случаи за разглеждане на молби за закрила, в ежедневната им работа във връзка с процедурите за международна закрила. То няма за цел да предоставя насоки за научни работници в областта на информацията за страната на произход. За специализирани насоки относно изследванията в областта на информацията за страната на произход направете справка с *Методологията на EASO за докладване на информация за страната на произход (ИСП)* и *Ръководството за съставяне и правене на справки във връзка с докладите на EASO относно информацията за страната на произход (ИСП)*. Настоящото ръководство не съдържа специализирана информация относно медицинска информация за страната на произход. За медицинска информация за страната на произход EASO разработи модул на програма за обучение относно MedCOI.

Как следва да се използва настоящото практическо ръководство? Практическото ръководство включва 1) насоки относно различните части на процедурата на разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила, в които е подчертана ролята на информацията за страната на произход и нейните стандарти; и 2) контролен списък като средство за напомняне на препоръчителните стъпки на различните етапи от процедурата на разглеждане на молбата за международна закрила, свързани с използването на информацията за страната на произход.

Каква е връзката на практическото ръководство с националното законодателство и практика?

Това е гъвкав инструмент за сближаване с цел насърчаване на хармонизирането на практиките. Този инструмент не е правнообвързващ. Той отразява общоприети стандарти и в текста са предвидени съответните полета за отразяване на националните особености по отношение на законодателството, насоките и практиката.

Каква е връзката на практическото ръководство с други инструменти на EASO за подкрепа?

Както всички инструменти на EASO за подкрепа, *Практическото ръководство на EASO относно използването на информацията за страната на произход от служителите, работещи по случаи* се основава на стандартите на общата европейска система за убежище. То е изготвено в същата рамка и следва да се разглежда като допълнение към другите налични инструменти на EASO. Неговата съгласуваност с тези инструменти е основно съображение, по-специално във връзка с тясно свързания модул на програма за обучение на EASO относно ИСП и *Изследователската методология на EASO относно ИСП*. Практическите ръководства на EASO относно *оценка на доказателствата, лично интервю, условия за предоставяне на международна закрила и изключване* също бяха ценни източници на информация при разработване на този инструмент, както и съдебното практическо ръководство относно информацията за страната на произход.

Всички практически ръководства и инструменти на EASO са достъпни на:

<https://www.easo.europa.eu/practical-tools>.

Съдържание

За практическото ръководство.....	3
Списък на съкращенията.....	6
Въведение.....	7
1. Основни характеристики на ИСП	9
1.1. Какво е ИСП?	9
1.2. Защо е задължително да се използва ИСП?	11
1.3. Важни процедурни концепции при използване на ИСП.....	13
1.4. Стандарти за качество на ИСП.....	13
1.5. Значението на оценката на източника	16
1.6. ИСП и насоки за конкретните държави.....	17
2. ИСП и разглеждането на молбата за международна закрила	19
2.1. Различните роли на ИСП в процеса на разглеждане.....	19
2.2. Формулиране на въпросите от изследването.....	21
3. Използване на ИСП на различни етапи от разглеждането на молбата за международна закрила	25
3.1. Подготовка за личното интервю	26
3.2. Провеждане на личното интервю.....	29
3.3. Оценяване на молбата за международна закрила	33
3.4. Позоваване в решението	44
4. Изключване	45
4.1. Определяне на елементите, които пораждаат нуждата от проверка за прилагане на изключване..	46
4.2. Допълнителна проверка на установените показатели за изключване	48
5. Изследване на ИСП и източници на ИСП	50
5.1. Различни видове източници на ИСП.....	50
5.2. Практически съвети за основни изследвания на ИСП от служителите, работещи по случаи	57
Приложение 1: Контролен списък.....	60

Списък на съкращенията

ACCORD	Австрийски център за проучвания и документация относно страната на произход и убежището
ДПУ (преработен текст)	Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст).
ОЕСУ	Обща европейска система за убежище
ИСП	информация за страната на произход
EASO	Европейска служба за подкрепа в областта на убежището
ЕСПЧ	Европейски съд по правата на човека
държави от ЕС+	Държавите — членки на Европейския съюз, и асоциираните държави
МПО	междуправителствена организация
АВЗ	алтернатива за вътрешна закрила
ИДИЛ	Ислямска държава в Ирак и Леванта
Държави членки	Държави — членки на Европейския съюз
НПО	Неправителствена организация
PRADO	Публичен регистър на автентичните документи за пътуване и самоличност онлайн
Конвенция за статута на бежанците	Конвенция за статута на бежанците (1951 г.), изменена с протокола към нея (1967 г.), наричана също Женевска конвенция в <i>достиженията на правото</i> на Европейския съюз
КД (преработен текст)	Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст)
ВКБООН	Върховен комисар на ООН за бежанците

Въведение

Информацията за страната на произход (ИСП) е от ключово значение за разглеждане на молбата за международна закрила. Тя позволява на служителите, работещи по случаи, да оценяват твърденията на кандидатите и други доказателства, свързани с тяхната нужда от закрила, и да определят дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила.

Практическото ръководство на EASO относно използването на информацията за страната на произход от служителите, работещи по случаи, за разглеждане на молби за убежище се основава на правните разпоредби на Квалификационната директива (преработен текст) (наричана по-нататък КД (преработен текст) ⁽¹⁾) и Директивата за процедурите за убежище (преработен текст) (наричана по-нататък ДПУ (преработен текст) ⁽²⁾). То подпомага правилното прилагане на правните разпоредби, като представя стандартите за ИСП и подчертава ролята на ИСП на различните етапи от процедурите за международна закрила.

Главният акцент на практическото ръководство е върху използването на ИСП от служителите, работещи по случаи, за разглеждане на молби за международна закрила. Поради сложността на процедурата по разглеждане ръководството съдържа също така полезни съвети и насоки от по-общ характер относно използването на ИСП в процеса на разглеждане. В него се съдържа също така информация, свързана с провеждането на изследвания относно ИСП, както и методологията с цел подпомагане на служителите, работещи по случаи, в търсенето на ИСП. Това е особено важно в случаите, когато не са налични експерти в областта на ИСП или специален отдел, отговарящ за ИСП. Макар че настоящото ръководство съдържа насоки относно изследването, използването и методологията за ИСП, то не може да замени знанията на експертите в областта на ИСП или специалния отдел, отговарящ за ИСП. Когато не са налични експерти в областта на ИСП или специален отдел, отговарящ за ИСП, е препоръчително служителят, работещ по случаи за разглеждане на молби за закрила, да обогатява допълнително знанията си, като например прочете *Изследователската методология на EASO относно ИСП* и други документи, публикувани от сектора на EASO, работещ в областта на ИСП. Препоръчително е също да се следва модулът на програмата за обучение на EASO по темата относно информацията за страната на произход. Ако има налични експерти в областта на ИСП, за предпочитане с тях редовно да се прави консултация.

Практическото ръководство е разделено на пет глави. В уводната глава е обяснено какво е ИСП и защо е необходимо да се използва ИСП. В нея са описани стандартите за качество и процесуалните понятия, приложими към използването на ИСП, както и начинът да се гарантира, че се използва висококачествена ИСП. В следващите глави от ръководството са дадени указания за използване на ИСП на различните етапи от процедурата за предоставяне на убежище — при подготовка и провеждане на личното интервю и при извършване на оценка на достоверността и оценка на риска във връзка с молбата за международна закрила. В тази част са предоставени насоки относно използването на ИСП а) за проучване на самоличността и страната на произход на кандидата; б) за да може да се оцени достоверността на молбата; и в) за да може да се оцени страхът от връщане. Във всички тези глави от ръководството е включена практическа информация,

---

⁽¹⁾ [Директива 2011/95/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст).

⁽²⁾ [Директива 2013/32/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст).

свързана с разглеждането на молбата, и методологията относно ИСП. Заключителните раздели съдържат информация относно източниците на ИСП и съвети за изследвания в областта на ИСП.

За да се илюстрира по-добре използването на ИСП в процеса на разглеждане на молба за международна закрила, в цялото практическо ръководство са използвани различни примери на базата на четири конкретни случая на търсене на убежище. Те включват търсещи убежище от Камерун, Колумбия, Ирак и Сирия. Следва да се отбележи, че въз основа на тези примери не следва да се правят общи заключения; те са предоставени само с образователна цел. В същия смисъл следва да се има предвид актуалността на ИСП, предоставена в ръководството, която може да не е вече валидна.

1. Основни характеристики на ИСП

1.1. Какво е ИСП?

ИСП се отнася до информацията относно страните на произход, на обичайно пребиваване и на преминаване или връщане, която се използва в процедури за индивидуална оценка на молбите за международна закрила. ИСП може да се използва и в контекста на дела във връзка с миграцията, които не са свързани с убежището, например при оценяване на молби, свързани със здравето (вж. по-долу). ИСП има за цел да дава отговори на въпроси относно страните на произход, свързани например със социалноикономически, законови и политически права, права на човека, сигурността и хуманитарната ситуация или конфликта в даден момент ⁽³⁾.

Медицинска информация за страната на произход (медицинска ИСП) се отнася до специфична медицинска и свързана със здравето информация в страните на произход на гражданите на трети държави, която е от значение за оценката на свързани със здравето молби.

Качеството на ИСП зависи от нейните източници. Когато е възможно, ИСП следва да бъде получавана от разнообразни публичнодостъпни източници. Понякога информацията може да е поверителна/ограничена или източникът може да бъде поверителен/анонимен от съображения за сигурност и други съображения. В такива случаи трябва да се гарантират качеството и надеждността на източника.

За да се счита дадена информация за ИСП, е от основно значение източникът на информация да **няма личен интерес** от резултата от индивидуалната молба за международна закрила.

Важно е също да се подчертае, че представените от кандидата лични документи не са ИСП.

ИСП може да се използва на различни етапи от процедурата: при подготвяне на интервюто, при провеждане на интервюто и при оценяване на молбата за международна закрила. ИСП спомага за запознаване с общата политическа ситуация, ситуацията във връзка със сигурността и/или социалноикономическата ситуация в дадена страна на произход и подпомага проучването на същността на молбата за международна закрила.

ИСП не диктува решенията, тя подпомага оценката на доказателствата. С нея се осигурява информация в подкрепа на насоките за отделните държави и на правните оценки, но тя се различава от тях.

Въпреки че ИСП е важна за оценката на молбата за международна закрила, **тя има своите ограничения**. ИСП рядко е решаваща за основателността на молбата и не може да се използва, за да се даде отговор на всички въпроси, свързани с даден случай. Степента, в която тя може да подпомогне оценката на индивидуалния случай, зависи от разнообразни фактори, включително степента, в която молбата се основава на лични обстоятелства или на това доколко добре е документирана информацията по дадена тема в конкретна страна на произход. Ограниченията или трудностите при докладването в страната на произход може да ограничат наличието на информация по конкретен въпрос и поради това те винаги следва да се вземат под внимание.

⁽³⁾ EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход (Country of Origin Information Report Methodology)*, юни 2019 г., стр. 5.

ИСП осигурява контекста или съответната основна информация във връзка с описанието на събитията от кандидата и предоставя референтна рамка, която спомага да се разберат и преодолеят възможните бъдещи рискове. В случай, че е намерена малко информация или информацията не може да бъде потвърдена, това трябва да се вземе под внимание при оценяване на изложените факти и предоставените доказателства. Липсата на ИСП обаче не означава, че не е настъпило събитие, че не е възникнала ситуация или, че дадено лице или организация не съществува.

1.2. Защо е задължително да се използва ИСП?

Задължението за използване на ИСП при оценка на молбите за международна закрила произтича от законодателството на ЕС, по-специално от двете основни директиви, които са от значение за проверката на молба за международна закрила — КД (преработен текст) и ДПУ (преработен текст), както и от европейската съдебна практика, по-специално практиката на Европейския съд по правата на човека ⁽⁴⁾.

Член 4, параграф 3, буква а) от КД (преработен текст)

Оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

а) всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане.

Член 10, параграф 3, буква б) от ДПУ (преработен текст)

Държавите членки гарантират, че решенията по молбите за международна закрила се вземат от решаващия орган след извършване на подходящо разглеждане. За тази цел те гарантират, че:

[...]

б) набавена е точна и актуализирана информация от различни източници, като например ЕСПОУ и Върховния комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации (ВКБООН), както и съответните международни организации за защита на правата на човека, по отношение на общата обстановка в страната на произход на кандидата, и при необходимост — в страните, през които кандидатът преминава транзитно, и че такава информация е предоставена на служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях;

⁽⁴⁾ Повече примери за решения на Европейския съд по правата на човека могат да бъдат намерени в EASO, *Съдебно практическо ръководство относно информацията за страната на произход — Набор от съдебна практика (Judicial practical guide on country of origin information – Compilation of jurisprudence)*, 2018 г.

Практика на Европейския съд по правата на човека	
Наименование на делото	Ключови думи/относимост/същина
<i>Sufi и Elmi срещу Обединеното кралство</i>	Когато се оценява тежестта, която трябва да бъде отдадена на материала относно държавата, трябва да се вземе предвид неговият източник, и по-специално неговата независимост, надеждност и обективност. Що се отнася до докладите, важни съображения са авторитетът и репутацията на автора, тежестта на разследванията, чрез които те са съставени, последователността на заключенията в тях и това дали са потвърдени от други източници. Трябва да се вземат под внимание наличието и капацитетът за докладване на автора на материала във въпросната държава ⁽⁵⁾ .
<i>Saadi срещу Италия</i>	Що се отнася до надеждността на източника, съдът отбелязва авторитета и репутацията на авторите на докладите, тежестта на разследванията, чрез които те са съставени, факта, че по разглежданите въпроси заключенията в тях са съгласувани помежду си и, че тези заключения са потвърдени по същество от множество други източници. Съдът често е отдавал значение на информацията, съдържаща се в скорошни доклади от независими международни асоциации за защита на правата на човека, като например Амнести Интернешънъл, или правителствени източници, включително Държавния департамент на Съединените щати ⁽⁶⁾ .
<i>Salah Sheekh срещу Нидерландия</i>	Съдът трябва да се увери, че извършената от органите оценка на договарящата държава е адекватна и в достатъчна степен подкрепена с местни материали, както и с материали, с произход от други надеждни и обективни източници, като например други договарящи или недоговарящи държави, агенции на Организацията на обединените нации и уважавани неправителствени организации (НПО) ⁽⁷⁾ .
За повече примери, вж. EASO, <i>Съдебно практическо ръководство относно информацията за страната на произход — Набор от съдебна практика</i> , 2018 г.	

Държавите членки имат задължението да провеждат разследване във връзка с елементите, посочени в член 4 от КД (преработен текст), което е отделно от задължението на кандидата да обоснове молбата. Това задължение се прилага, наред с другото, към получаването на информация за страната на произход. Това е особено важно в ситуации, в които тежестта на доказване се измества към решаващия орган, напр. при прилагане на алтернативата за вътрешна закрила (АВЗ) или при разглеждане на възможността за изключване (вж. [раздел 3.3.3. Вътрешна закрила](#) и [глава 4. Изключване](#)).

⁽⁵⁾ ЕСПЧ, решение от 28 юни 2011 г., *Sufi и Elmi срещу Обединеното кралство*, жалби № 8319/07 и 11449/07, ECLI:CE:ECHR:2011:0628JUD000831907.

⁽⁶⁾ ЕСПЧ, решение от 28 февруари 2008 г., *Saadi срещу Италия*, № 37201/06, ECLI:CE:ECHR:2008:0228JUD003720106.

⁽⁷⁾ ЕСПЧ, решение от 11 януари 2007 г., *Salah Sheekh срещу Италия*, № 1948/04, ECLI:CE:ECHR:2007:0111JUD000194804.

1.3. Важни процедурни концепции при използване на ИСП

Процедурните концепции са важни при извършване на изследвания в областта на ИСП, но което е по-важно — при прилагане и използване на ИСП за извършване на оценки на молби за международна закрила.

Основните **процедурните стъпки** за изследване и използване на ИСП ⁽⁸⁾ са:

- **Равни процесуални възможности** на съответните страни в производствата за предоставяне на убежище във връзка с достъпа до информация в апелативни производства. Този принцип има за цел да се гарантира справедливост на процедурата. За да се даде възможност за ефективна защита, всички страни следва да имат достъп до информацията, въз основа на която се взема решението, освен ако информацията не е класифицирана. Що се отнася до оповестяването на информация, класифицирана като „ограничена“, направете справка с Вашата национална практика.
- **Използване на публична информация, доколкото е възможно**, понеже кандидатът, органите за вземане на решение и съдебните органи имат възможността да осъществяват преглед и контрол на публичнодостъпната информация. Възможни са обаче и ситуации, в които източникът е поверителен/анонимен, например от съображения за сигурност и защита на източника. В други ситуации информацията може да бъде класифицирана като поверителна/ограничена и да не е предназначена за разпространение отвъд границите на непосредственото производство. В такива случаи информацията трябва да се оценява, претегля и използва по подходящ начин във връзка с останалите доказателства. Освен това в случай на обжалване съдът трябва да има възможност да зачита принципа на равни процесуални възможности, като отчита необходимите гаранции във връзка с неприкосновеността на информацията.
- **Защита на данните**. Личните данни на кандидата и информацията, която потенциално може да направи кандидата идентифицируем, трябва да бъде защитена и никога — пряко или косвено — да не бъде споделяна с предполагаемия извършител.

1.4. Стандарти за качество на ИСП

Съгласно КД (преработен текст) и ДПУ (преработен текст) Вие не само сте задължени да вземате ИСП под внимание, но и да спазвате признатите стандарти за качество на ИСП ⁽⁹⁾.

Стандартите за качество на ИСП за оценката на източниците и валидирането на информацията са разработени от различни заинтересовани страни на международно равнище ⁽¹⁰⁾ и на равнището на ЕС. Общите насоки за ЕС относно обработването на ИСП от 2008 г.⁽¹¹⁾, Ръководството за обучение

⁽⁸⁾ ACCORD, *Ръководство за обучение относно изследването на информация за страната на произход (Researching country of origin information Training Manual)*, издание от 2013 г., стр. 36—38.

⁽⁹⁾ Съображение 39 от ДПУ (преработен текст) и член 8, параграф 2 от КД (преработен текст).

⁽¹⁰⁾ По-ранните стандарти бяха разработени от ВКБООН, *Информация за страната на произход: към засилено международно сътрудничество (Country of Origin Information: Towards Enhanced International Cooperation)*, февруари 2004 г.; Международна асоциация на съдиите в областта на убежището, *Съдебни критерии за оценяване на информация за страната на произход (ИСП): контролен списък (Judicial Criteria for Assessing Country of Origin Information (COI): A Checklist)*, ноември 2006 г.

⁽¹¹⁾ ECOI, *Общи насоки за ЕС за обработване на информация за страната на произход (ИСП) (Common EU Guidelines for processing Country of Origin Information (COI))*, април 2008 г.

на ACCORD от 2013 г.⁽¹²⁾, методологията на EASO за докладване на ИСП от 2019 г.⁽¹³⁾ и практиката на ЕСПЧ, наред с другото, споделят редица общи стандарти, по-специално илюстрираните по-долу.

Фигура 1. Стандарти за качество на ИСП

Неутралност	Изследването на ИСП следва да се провежда по неутрален начин, без да се цели облагодетелстването на даден резултат или заключение.
Надеждност	Решенията относно необходимостта от международна закрила следва да се основават на ИСП от надеждни източници, като се отчитат достоверността на източника, политическият и идеологическият контекст, както и съответният им мандат, методология на докладване, тяхното финансиране, контекст и мотивация.
Баланс	Понеже всеки източник има своя гледна точка и фокус, за да се постигне възможно най-всеобхватна и балансирана представа, следва да се прави справка с различни източници и различни видове източници.
Валидност	Следва да се използва най-актуалната или най-скорошната и значима от гледна точка на момента ИСП. Понякога може да се използва ИСП, която вече не е относима (в нея се прави позоваване на изминали събития, които е необходимо да се проверят или за които е необходимо да се даде исторически концептуален контекст по темата).

⁽¹²⁾ ACCORD, *Ръководство за обучение относно изследването на информация за страната на произход*, издание от 2013 г.

⁽¹³⁾ EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход (ИСП)*, юни 2019 г.

Обективност	ИСП следва да се основава на факти и да не е повлияна от емоции, лични или типични за определени групи предразсъдъци, интереси или предубеждения.
Точност	Между твърдението или мнението, или информацията и фактичката реалност или истината следва да има съответствие. Точност може да се постигне чрез съпоставяне и проверяване на информацията.
Прозрачност	ИСП следва да се представя ясно, а значението ѝ да не се преиначава. Тя следва да бъде ясна, разбираема и недвусмислена относно методите как са взети решенията във връзка с изследването и как информацията е била получена, оценена и представена.
Проследимост	Степента, до която може да бъде идентифициран първичният и/или оригиналният източник на дадена информация. За ИСП следва да се посочват изчерпателни препратки и ясни цитати, за да могат читателите независимо да проверяват и оценяват информацията. Всяка информация следва да бъде проследима до нейния източник, за предпочитане оригиналния.
Значимост	ИСП е относима, когато се основава на въпроси, заложи в правните концепции на правото в областта на бежанците и правата на човека, или на въпроси, взети от твърденията на кандидата, и е тясно свързана с разглежданите факт, събитие или въпрос.

Тези стандарти гарантират, че ИСП отговаря на всички необходими процедурни изисквания и изисквания за качество, за да може да се използва в процедурите за международна закрила. Те изпълняват роля на различните етапи от цялата процедура за международна закрила, и по-специално:

- **при формулиране на въпросите от изследването на базата на разглеждания случай:** да се гарантира, че темите за изследване на ИСП са от значение във връзка с основните елементи от твърденията на кандидата и ключовите правни въпроси, на които трябва да се даде отговор за целите на разглеждането на молбата за международна закрила;
- **при провеждане на изследването на ИСП:** да се гарантира, че изследването се провежда по неутрален начин, без да се цели облагодетелстване на определен резултат или заключение, така че да се постигнат максимално възможните качество и валидност;
- **при избиране, оценяване и проверяване на различни източници на информация:** да се гарантира, че ИСП е с произход от надеждни източници и че са използвани широк набор и балансирана комбинация от източници;
- **при оценяване на ИСП:** да се гарантира, че източниците и информацията са от значение за случая, надеждни са, точни и актуални (или значими от гледна точка на момента) съгласно стандартите за качество на ИСП;
- **при позоваване на ИСП в решения:** да се гарантира, че информацията е представена по неутрален начин и че позоваването на ИСП е направено по проследим и прозрачен начин.

Когато ИСП се избира от различни източници, и източникът, и информацията трябва да се оценяват в съответствие с критерии за качество. Моля, имайте предвид, че има разлика между „информация“ и „източник“. В това конкретно ръководство използваме следните определения, използвани в Методологията на EASO за докладване на ИСП ⁽¹⁴⁾.

- **Информация** е съдържанието или данните, предоставени от определен източник.
- **Източникът** е медия, лице или институция, която изготвя информацията:
  - Даден първичен източник е тясно или пряко свързан със (т.е. разполага с информация от първо лице за) събитие, факт или въпрос.
  - В даден оригинален източник е документирано събитието, фактът или въпросът директно от източника за пръв път. Оригиналният източник може да бъде и първичният източник.
  - Вторичният източник възпроизвежда или съдържа позоваване на информацията от оригиналния източник (или други вторични източници).

Друго важно разграничение следва да се направи между източниците и базите данни/порталите. Дадена база данни/портал обикновено е платформа, която съдържа информация от разнообразие от различни видове източници. Дадена база данни/портал е доставчик на информация, но обикновено сам по себе си не е източник. Подробна информация относно порталите и базите данни за ИСП може да бъде намерена в [глава 5. Изследване на ИСП и източници на ИСП](#).

1.5. Значението на оценката на източника

За да се оцени дали източниците са надеждни и за да се предостави точна и относима информация, свързана със случая, винаги е необходимо да се оценяват индивидуално източниците въз основа на тяхната същност спрямо стандартите за качество. Това ще спомогне да се постигне максимално възможното гарантиране на качеството на ИСП в съответствие с общите стандарти. Следователно е от първостепенно значение да познавате критериите за оценка на източниците и да проверявате информацията.

Въпреки че на практика оценката на източниците и валидирането на информацията ⁽¹⁵⁾ често се извършват заедно, те са две различни понятия. При оценката на източника се разглежда качеството на източника. Например висококачествен доклад от надежден източник може да съдържа остаряла информация само защото е изминало време и междувреме нещата са се променили. Това няма да доведе до заключението, че източникът сам по себе си не е надежден. То просто означава, че е нужно да се намери по-актуална информация, за да се провери и потвърди информацията. Оценката на източника също може да доведе до заключението, че на определен източник не може да се разчита като цяло или във връзка с определени теми или че той може да се използва само за да се опише една гледна точка, а не ситуация по обективен начин. Повече информация относно оценката на източника може да бъде намерена в *Методологията на EASO за докладване на информация за страната на произход* ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход*, юни 2019 г., стр. 12–14.

⁽¹⁵⁾ Проверянето е процесът на оценяване на информация. Информацията може да се валидира чрез проверка на произхода на информацията, предоставяна от всеки източник, както и чрез кръстосано проверяване, съпоставяне и балансиране на информацията с информация от други източници. EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход*, юни 2019 г., стр. 14–15.

⁽¹⁶⁾ EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход*, юни 2019 г.

Информацията е точна, когато дава реална представа за събитие или ситуация. Обективност е качеството информацията да се основава на факти и да не е повлияна от емоции, лични или типични за определени групи предразсъдъци, интереси или предубеждения. Информацията е актуална, когато е най-новата налична информация, включително ситуации, в които не е получена информация, но обстоятелствата не са се променили, откакто информацията е изготвена. При оценяване на надеждността на източник са от полза следните въпроси за „оценка на източника“.

Кой предоставя информацията? Това ясно ли е или източникът е анонимен? Какъв е неговият мандат? Каква е неговата репутация? Разполага ли източникът със специфични знания, благодарение на които той е „експерт“ по разглеждания въпрос? Известно ли е дали източникът има определено предубеждение? Какъв е контекстът, в който функционира източникът?

Каква информация се предоставя? От какво естество е предоставената информация (напр. статия в медиите, описание на очевидец, прессъобщение, коментар, документ за изразяване на позиция и др.)? В каква степен тя е основана на факти и документирана? Предоставена ли е независимо от мотивацията на източника?

Защо предоставя тази информация източникът? Какви са програмата или мандатът на източника? Има ли източникът конкретен интерес (напр. да информира, да се застъпва, да набира средства и др.)?

По какъв начин е представена информацията? Представен ли е материалът по обективен и прозрачен начин? Ясно ли е какви методи на изследване са използвани? По какъв начин е събрана информацията от източника? Езикът и стилът на писане неутрални или предубедени са? Информацията проследима ли е и прозрачен ли е източникът на информация?

Кога е събрана информацията и кога е предоставена ⁽¹⁷⁾?

Когато се търси в различни източници, може да възникне въпросът дали определени източници са по-ценни или надеждни от други. Например медийните източници имат ли същата стойност като тези на ООН, когато ИСП се оценява в качеството ѝ на основа за вземане на решение? Следва ли да се придаде по-голяма тежест на правителствен доклад, отколкото на публикуван от НПО документ?

В този контекст е важно да се подчертае, че всеки източник има собствен мандат и/или мисия и че не съществува обща йерархия на източниците. Полезността и авторитетът на всеки източник зависи от въпроса, на който трябва да се даде отговор. Всеки източник следва да се оценява сам по себе си, а заключенията относно надеждността на източника следва да се правят едва след подробна оценка на източника. Това означава, че не следва да изключвате източник без допълнително разглеждане и оценка.

1.6. ИСП и насоки за конкретните държави

За да улеснят оценката на молбите за международна закрила, органите в областта на убежището може да предоставят различни видове продукти, свързани с ИСП, както и други инструменти, които не са свързани с ИСП, като например специфични за всяка държава документи относно политиката или документи с насоки. От ключово значение е да се разбере разликата между продуктите, свързани с ИСП, и документите относно политиката/документите с насоки, както и съответните им функции.

⁽¹⁷⁾ EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход*, юни 2019 г., приложение 2: Речник.

Специфичните за всяка държава документи относно политиката или документи с насоки се изготвят от органите в областта на убежището, за да се подпомогнат техните служители, работещи по случаи, да се насърчи сближаването и да се подобри ефективността на вземането на решения чрез предоставянето на насоки и указания относно оценяването на случаите. В тях се определят цялостните или специфичните за дадена тема оценка и политика на органите във връзка с молби от конкретната държава чрез оценяване на съответните елементи според националното законодателство, международното законодателство или законодателството на ЕС (и по-специално КД (преработен текст)). Тези документи съдържат **правно тълкуване** и оценка на ситуацията в дадена държава. Това е основната разлика в сравнение с ИСП. ИСП е фактическата основа (доказателства от ИСП), на която са разработени тези документи с насоки и документи относно политиката, и често в тях може да се прави позоваване на ИСП, за да се илюстрира обосновката на определено решение. Важно е обаче да се разбере, че документите с насоки и документите относно политиката сами по себе си не са ИСП и не следва да се използват или да се прави позоваване на тях като на източници на ИСП. Някои национални документи относно политиката/ документи с насоки са съчетани с ИСП, като например Бележките относно държавната политика и информацията, изготвени от Министерството на вътрешните работи на Обединеното кралство.

Документите с насоки по държави, публикувани от EASO, съдържат също така резюмета на ИСП, в които е илюстрирана фактическата основа за оценка, но които са обобщени от оригинални доклади в областта на ИСП. С цитираните оригинални доклади в областта на ИСП следва редовно да се прави справка за оценка на всеки отделен случай и те следва да се цитират, ако е необходимо. Повече информация за работата на EASO относно насоките по държави може да бъде намерена в раздела с насоки по държави на уебсайта на EASO: <https://easo.europa.eu/country-guidance>.

ВКБООН също издава специфични за всяка държава насоки, включително *Насоки за допустимост (Eligibility Guidelines)* и *Съображения, свързани с международната закрила (International Protection Considerations)*, за да подпомогне служителите, работещи по случаи, включително персонала на ВКБООН, правителствата и специалистите при оценяване на необходимостта от международна закрила на кандидатите за убежище ⁽¹⁸⁾. Тези документи не са ИСП, но съдържат оригиналните източници на ИСП в бележки под линия.

Важно е да се подчертае, че документите с насоки не следва да се бъркат със **заклученията относно ИСП (анализите на ИСП)**. Докладите относно ИСП може да съдържат раздели със „заклучения“ или „анализи“. За разлика от насоките по държави обаче, тези раздели не включват правни оценки и насоки относно политиките или вземането на решения. Тези заключения имат за цел да се подчертаят модели и тенденции в рамките на наличната информация относно дадена ситуация в страната на произход, като същевременно се избягва свръхгенерализация. Заключенията относно ИСП са **чиста ИСП** и се основават на синтезирана и проверена ИСП от разнообразие от източници. Повече информация може да бъде намерена в *Методологията на EASO за докладване на информация за страната на произход (ИСП)* ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁸⁾ Те представляват правни тълкувания на критериите във връзка с бежанците по отношение на специфичните профили въз основа на социалните условия, икономическите условия, условията във връзка със сигурността и правата на човека и хуманитарните условия в разглежданата страна/територия на произход. ВКБООН издава такива документи с насоки по държави в рамките на своя мандат като част от своята отговорност да извършва надзор над прилагането на Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. изменена с протокола към нея (1967 г.).

⁽¹⁹⁾ EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход*, юни 2019 г., стр. 20–21.

2. ИСП и разглеждането на молбата за международна закрила

Почти всяка молба за международна закрила поражда определени въпроси и теми, които трябва допълнително да се разгледат и на които ИСП може да даде отговор. Понякога е необходима информация от общ характер, за да се изгради цялостна картина за ситуацията в дадена държава. В други случаи е необходима доста подробна специфична за даден случай или тема информация относно например определена етническа група или политически инцидент, за да бъде разбран ключов елемент от случая или за да се оцени достоверността на твърденията на кандидата.

2.1. Различните роли на ИСП в процеса на разглеждане

ИСП Ви помага при различните аспекти на проверката на молба, като например:

- да се запознаете с общите политически права, правата във връзка със сигурността, правата на човека и/или социалноикономическото положение в страната на произход.

Познаването на ситуацията в страната на произход на кандидата и на друга относима информация, която отразява известните подробности по случая, е ключова първа стъпка в подготовката за интервюто. Съществува риск да пренебрегнете или разберете погрешно определени материални факти ⁽²⁰⁾, свързани с молбата, ако не познавате вида злоупотреби с правата на човека, които се извършват в дадена държава, или може да пропуснете наличието на определена социална група, ако не познавате социалните нагласи в дадена държава. В някои случаи кандидатите може да нямат капацитета да формулират ясно своите проблеми, затова Вашето познаване на ситуацията в страната на произход е важно, за да се установят съответните елементи от молбата.

- за да оцените **външната достоверност** на съответните молби ⁽²¹⁾.

Външна достоверност означава съответствие с доказателствата, изготвени от трето лице (т.е. различно от кандидата): ИСП, известните факти и други доказателства, събрани от решаващия орган. ИСП Ви помага да съпоставите данните от показанията на кандидата.

- да оцените елементите, които обосновават или не обосновават **необходимостта от международна закрила**: основателното опасение от преследване на кандидата, включително бъдещ риск, различни видове вреда, специфични аспекти от основанията за международна закрила ⁽²²⁾, безогледното насилие, възможностите за закрила, прилагането на АВЗ.

Темите, отнасящи се до закрилата, са свързани с основателността на молбата за международна закрила. ИСП Ви помага да оцените потенциалния риск, пред който са изправени кандидатите в своята страна на произход. ИСП може да покаже връзката на страха от преследване на кандидата с причините, посочени в член 10 от КД (преработен

⁽²⁰⁾ Материалните факти са факти, които са пряко свързани с определението за бежанец (член 1, раздел А, точка 2 от Конвенцията за бежанците от 1951 г. и член 2, буква г) от КД (преработен текст) или с определението за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила (член 2, буква е) и член 15 от КД (преработен текст) и засягат основанието на молбата. Обикновено не е нужно да се отделя внимание на незначителни или странични факти, които не засягат централните елементи на молбата. Вж. EASO, *Практическо ръководство: Оценка на доказателства*, март 2015 г.

⁽²¹⁾ За повече информация вж. [раздел 3.3.1. Оценка на достоверността](#).

⁽²²⁾ За повече информация вж. [раздел 3.3.2. Оценка на риска](#).

текст) (раса, религия, националност, членство в определена социална група или политическо мнение) или това дали кандидатът отговаря на условията за субсидиарна закрила съгласно член 15 от КД (преработен текст). ИСП може да се отнася и до оценката на достатъчността на закрилата в страната на произход на кандидата, включително АВЗ.

- да оцените дали кандидатът следва да бъде **изключен** от международна закрила.
Подобно на свързаните със закрилата теми ИСП Ви помага да откриете и оцените потенциални изключващи клаузи ⁽²³⁾

Илюстративните случаи, използвани в настоящото ръководство

За да се илюстрира по-добре използването на ИСП в процеса на разглеждане на молба за международна закрила, в главите на практическото ръководство са използвани различни примери на базата на четири конкретни случая. Моля, имайте предвид, че въз основа на тези примери не следва да се правят общи заключения; те са предоставени само с образователна цел. Същевременно, моля, имайте предвид, че предоставената в ръководството ИСП може да остарее.

Случай на кандидат от Ирак

Кандидатът е **самотна майка** от Ирак с две деца. Тя няма документи за самоличност. Тя е от общността **язиди**, има навършени 40 години и е преминала 6-годишно задължително образование. Родена е в **Синджар**, град близо до Мосул. Причината да избяга от своята страна на произход е инвазията на Ислямска държава в Ирак и Леванта (**ИДИЛ**) през август 2014 г. Напуснала е дома си със своето семейство и е прекарала цяла седмица в близките планини без храна или вода. През тази седмица е починала майка ѝ, както и други по-далечни членове на нейното семейство. Тя не иска да се върне у дома поради **насилието и малтретирането**, което е претърпяла. Освен това тя счита, че **положението във връзка със сигурността** в областта на Мосул е твърде нестабилно за нея и двете ѝ малки деца.

Случай на кандидат от Сирия

Кандидатът е **неженен мъж**, роден в Хомс. Той е **сунитски мюсюлманин** и през 2013 г. като студент в университета е участвал в **демонстрациите в Хомс**. През 2015 г. се е преместил в Хама, а по-късно, през 2018 г. — в Сармин. Поради положението във връзка със сигурността той е напуснал Сармин и е пътувал със сирийски паспорт до Турция, след което е влязъл в Гърция. Не желае да се върне у дома поради **положението във връзка със сигурността и задължителната военна служба**.

⁽²³⁾ За повече информация вж. [раздел 4. Изключване](#).

Случай на кандидат от Камерун

Кандидатът е **неженен мъж**, роден в **Дуала**. През тийнейджърските си години е имал приятел. Тази връзка е приключила 3 години по-късно поради заминаването на партньора му в чужбина. Една година по-късно той е срещнал друг мъж. Когато са били в ресторант, в изблик на чувства партньорът му открито е целунал кандидата, поради което **сексуалната му ориентация** е станала явна. Поради тази причина през декември същата година, докато е придружаван от приятеля си до дома на семейството му, жителите на неговия квартал са **потрошили превозното средство на неговото семейство**; неговият приятел е избягал. Страхувайки се за своята сигурност, той е напуснал държавата и не желае да се връща, тъй като се страхува, че ще бъде **осъден и лишен от свобода поради това, че е хомосексуален**. Той не притежава документ за пътуване, но има свидетелство за раждане.

Случай на кандидат от Колумбия

Кандидатът е **неомъжена жена**, родена през 1993 г. в **Кали**, столицата на Вале дел Каука в Колумбия. Тя притежава колумбийски паспорт, издаден през 2017 г. Тя е католик и е изучавала социални дейности в Universidad del Valle. След това е започнала да работи като **социален работник** за НПО, която цел е да предпазва младежите в неравностойно положение от извършването на престъпления. Причината да напусне Колумбия е, че е била **заплашвана от Las Águilas Negras** (паравоенна организация/престъпна група) поради работата си. Те са заплашили да я убият, ако не напусне работа и не им плати голяма сума пари. Семейството ѝ не е можело да си позволи тази сума и е решило да ѝ помогне да избяга от страната.

2.2. Формулиране на въпросите от изследването

За да може да се пристъпи към разглеждането на аспектите, представени в [раздел 2.1. Различните роли на ИСП в процеса на разглеждане](#), следва да можете да формулирате **въпросите от изследването**, с които ще се разгледат съответните въпроси в основата на случая. Формулирането на въпросите от изследването е необходимо, когато търсите ИСП сами, както и когато изпращате запитване до отдел, отговарящ за ИСП ⁽²⁴⁾.

⁽²⁴⁾ За повече информация вж. [раздел 2.2.1. Молба за помощ от експерти в областта на ИСП](#).

Въпросите от изследването могат да са от значение на всеки един етап в процеса на определяне на статута на международна закрила. Важно е обаче въпросите от изследването да са формулирани точно, за да се избегне губене на време в непродуктивно изследване на ИСП. Например, когато формулирате въпроси, освен за да се запознаете в общи линии със ситуацията в страната на произход, следва да се уверите, че въпросите са от съществено значение за определяне на достоверността на твърденията на кандидата, необходимостта от международна закрила, риска от връщане и др. Поради това не следва да пристъпвате към изследване на ИСП, преди да имате ясна представа за материалните факти и ключовите въпроси, на които трябва да получите отговор.

Полезен **метод за формулиране на конкретни въпроси от изследването** е да започнете, като определите общата(ите) съответна(и) тема(и), която(която) трябва да се оцени(ят), след което да стесните темата(и) до по-специфични елементи или въпроси.

Пример от случая от Камерун

За да илюстрираме това, ще използваме случая на кандидата за убежище от Камерун, който твърди, че е преследван поради своята сексуална ориентация. За да оцените необходимостта от закрила, общата тема, по която ще трябва да съберете ИСП, е:

- положението на хомосексуалните лица в Камерун.

Можете да я стесните допълнително до по-конкретни теми:

- третирането от държавата на хомосексуалните лица в Камерун;
- третирането в обществото на хомосексуалните лица в Камерун;
- закрилата от държавата на хомосексуалните лица в Камерун.

От тези теми могат да бъдат получени по конкретни въпроси на изследването.

Що се отнася до третирането от държавата на хомосексуалните лица в Камерун:

- Какво се казва в камерунското право относно сексуалното поведение между лица от един и същ пол?

След първоначалното изследване може да сте установили, че според камерунското право сексуалният акт между лица от един и същи пол е забранен. Като знаете това, може да е необходимо да потърсите следната информация:

- Прилагат ли се в Камерун законите, които забраняват сексуалният акт между лица от един и същи пол?
- Има ли примери за подлагане на хомосексуални лица на извънсъдебно насилие, произволно задържане, изнудване, унижение и др. от държавни служители в Камерун?

Що се отнася до третирането от обществото на хомосексуалните лица в Камерун:

- Какъв е общественият климат като цяло към хомосексуалните в Камерун?
Можете да стесните допълнително темата, като например:
  - Има ли случаи на реч на омразата в медиите, в социалните медии или в обществения дискурс, насочена към хомосексуални лица?

Що се отнася до закрилата от държавата на хомосексуалните лица в Камерун:

Като отправна точка винаги е важно да се знае кои са всички субекти на преследване и каква закрила предоставя държавата като цяло. В този конкретен пример не е необходимо допълнително да се проверява наличието на закрила от държавата, понеже от предишни изследвания знаем, че държавата малтретира хомосексуалните лица. Ако обаче е установено, че малтретирането е само в обществото, ще е необходимо допълнително изследване относно закрилата на държавата.

Когато формулирате въпрос от изследването, не забравяйте да вземете предвид дали е възможно да намерите ИСП за много специфична информация. В примера с кандидата за убежище от Камерун може да е малко вероятно да намерите информация за специфичен инцидент от неговата история, като например този, при който е нападен и е потрошен автомобилът на неговото семейство. Вместо това може да е добре да потърсите по-обща информация относно това дали в Камерун се извършва някакъв вид насилие и злоупотреба над хомосексуални мъже от страна на всякакви участници (обществото, семейството, приятелите и др.).

Освен това, когато формулирате въпрос от изследването, следва да имате предвид всички специфични елементи от всеки случай, като например уязвимости или други лични аспекти.

2.2.1. Молба за помощ от експерти в областта на ИСП

В някои национални администрации има специфични отдели, отговарящи за ИСП, или експерти в областта на ИСП, посветени на това да предоставят отговори на свързани с ИСП въпроси, когато служител, работещ по случай за разглеждане на молба за закрила, има нужда от съдействие. Когато има експерти в областта на ИДО, те могат да предоставят експертни знания по въпроси, като например техники на търсене и оценка на източници. В рамките на отдела може да има и експерти в областта на ИСП, специализирани за определени държави или региони, които провеждат изследването и предоставят необходимата относима информация. Поради тази причина, когато във Вашата национална система за убежище има такива експерти, е препоръчително да се свържете с тях.

Когато се обръщате към експерти в областта на ИСП за подкрепа, в зависимост от националната практика може да Ви бъдат от полза следните съвети:

- преди да поискате съдействие, проведете базово изследване в главните портали за ИСП;
- в искането си посочете източниците и информацията, които вече сте намерили/проверили;
- определете подходящи и точни въпроси от изследването по безпристрастен начин ⁽²⁵⁾.

Добра практика е да си записвате всеки въпрос, чийто отговор може да е от съществено значение за приключване на оценката на случая.

⁽²⁵⁾ В зависимост от националната практика може да има специфичен формуляр, който да трябва да представите на отдела, отговарящ за ИСП/експертите в областта на ИСП, когато искате специфична информация относно ИСП.

Въпросът за отдела, отговарящ за ИСП/експерта в областта на ИСП, следва да се **формулира обективно**, за да се гарантира, че подходът на събиране на ИСП е неутрален и безпристрастен (а не повлиян от интерес към резултата, без да се търси конкретно ИСП, която би спомогнала за вземане само на отрицателно или само на положително решение). Поради тази причина следва да се избягват въпроси от изследването на ИСП, които са подвеждащи или манипулативни.

Пример за неправилно формулирано запитване за ИСП

- Търся ИСП, която потвърждава, че няма риск от преследване на мъж сунит, върнат в Ирак.

Примери за правилно формулирани въпроси, които трябва да се избягват

- Какъв е рискът от преследване, ако мъж сунит бъде върнат в Ирак?
- Има ли той алтернатива за вътрешна закрила?

Въпросите по горе са от областта на вземане на решения и оценяване и не са подходящи за експерт в областта на ИСП/отдел, отговарящ за ИСП. За изследването на ИСП тези въпроси следва да се формулират така, че да са неутрални и основани на факти, като например:

- Как държавни и недържавни групи третират сунитите при връщането им от чужбина?
- Мъжете сунити срещат ли трудности при преместването в Ирак?

Когато не съществува национален отдел, отговарящ за ИСП, и е необходимо да се свържете с външни експерти, следва да направите справка с националната практика.

3. Използване на ИСП на различни етапи от разглеждането на молбата за международна закрила

На всеки етап от процедурата — при подготвяне за интервюто, при провеждане на интервюто и при оценяване на молбата за международна закрила — вие като служител, работещ по случай, трябва да сте добре информирани за скорешните развития в страната на произход на кандидата и да получите цялата съответна ИСП, свързана с индивидуалния случай.

Сега ще разгледаме всеки етап поотделно и по-подробно.

Като отправна точка вж. ключовите стъпки в таблицата по-долу.

Таблица 1. Ключовите стъпки от етапите на процедурата за разглеждане на молба за международна закрила.

При подготвяне за личното интервю	При провеждане на личното интервю	При оценяване на молбата
<ul style="list-style-type: none"> Съберете обща информация относно държавата на кандидата Получете актуална информация за текущото положение във връзка със сигурността и правата на човека, както и за политическата ситуация в държавата на кандидата Определете, доколкото е възможно, материалните факти ⁽²⁶⁾, които трябва да се разследват, и подгответе относими въпроси Съставете план за интервюто 	<ul style="list-style-type: none"> Потвърдете или поставете под въпрос достоверността на информацията, предоставена от кандидата Задайте относими въпроси във връзка с ИСП Съберете допълнителна ИСП, доколкото е възможно 	<ul style="list-style-type: none"> Оценете достоверността Оценете рисковете Оценете аспектите на закрилата (включително АВЗ, когато е целесъобразно) Оценете изключването (когато е целесъобразно)

⁽²⁶⁾ Материалните факти са факти, които са пряко свързани с определението за бежанец (член 1, раздел А, точка 2 от Конвенцията за бежанците от 1951 г. и член 2, буква г) от КД (преработен текст) или с определението за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила (член 2, буква е) и член 15 от КД (преработен текст) и засягат основанието на молбата. Обикновено не е нужно да се отделя внимание на незначителни или странични факти, които не засягат централните елементи на молбата. Вж. EASO, *Практическо ръководство: Оценка на доказателства*, март 2015 г.

3.1. Подготовка за личното интервю

Преди интервюто е от ключово значение да се подготвите за случая, за да постигнете по-ясно разбиране за специфичния случай и да подготвите план за интервюто, който е специално пригоден към отделния кандидат. На този етап следва да обърнете внимание на ключовите елементи, налични от документацията по случая. От ключово значение е да се запознаете с информацията за кандидата и неговата страна на произход. Липсата на знания би оказала отрицателно въздействие върху възможността Ви да проследите твърденията на кандидата и да зададете необходимите въпроси, за да проучите материалните факти, основателния страх, рисковете и други елементи от значение за вземането на решение. Така рискувате да зададете въпроси, които не са относими, което на свой ред би подкопало Вашия авторитет или нарушило доверието на кандидата. В резултат на това липсата на знания може не само да застраши интервюто, но и възможността за изпълнение на споделената тежест на доказване, с което ще бъде нарушен член 4 от КД (преработен текст).

Поради тази причина е необходимо да се запознаете с актуална ИСП, преди да проведете интервюто. Това включва общото положение в страната на произход, като например положението с правата на човека, положението във връзка със сигурността, правителството, религиозните групи, етническите групи, културните аспекти, административните отдели, неотдавнашните събития и др. Това включва и информация за кандидата, която вече е включена в досието. По време на процедурата по регистрация например кандидатите обикновено трябва да посочат лична информация, като например възраст, пол, място на раждане, място на пребиваване, националност, етнос, говорим език, религия, семейно положение, образование, професионален опит, маршрут на пътуване, причини за подаване на молба за международна закрила и др. Следващата стъпка ще бъде да разгледате тези елементи от гледна точка на необходимостта от международна закрила, да определите материалните факти, които трябва да се разгледат по време на интервюто, и възможните бъдещи рискове за кандидата. Търсете специфична ИСП, свързана с материалните факти и рисковете, и подгответе план за интервюто. Имайте предвид признаците за изключване.

Нека се върнем към примерите за кандидати, представени по-рано, и да разгледаме какво е необходимо да вземете предвид преди интервюто във връзка с ИСП.

Пример от случая от Ирак

Кандидатът е предоставил информация само за страната на произход (Ирак), мястото на раждане (Синджар), етноса/религията (язид) и семейното положение (самотна майка с две деца). Причината да избяга от своята страна на произход е инвазията на ИДИЛ през август 2014 г. Кандидатът няма документи.

След като се запознаете с **общото положение във връзка с правата на човека и сигурността** в Ирак и разгледате известните факти относно кандидата от гледна точка на необходимостта от международна закрила, ще съставите списък с това, което трябва да се разгледа по време на интервюто, и ще потърсите относима ИСП.

Събиране на информация, свързана с оценката на достоверността. В този пример, като се има предвид фактът, че кандидатът няма документи за самоличност, и важноста и значимостта на мястото на пребиваване, както и религиозният профил на кандидата, помислете каква информация ще Ви бъде необходима, когато разглеждате самоличността на кандидата. Обща ИСП относно Ирак и **града и региона**, в който е роден кандидатът, например са от значение за разглеждане на националността и мястото на раждане на кандидата. По същия начин следва да се съсредоточите върху обща информация относно язидите. След това следва да потърсите информация

относно **положението по време на инвазията на ИДИЛ през август 2014 г.**, за да проверите дали кандидатът е присъствал по време на тези събития. По-специално хронологията на събитията, участниците в тях, последиците за цивилните лица в тази област и др. Освен това положението на язидите по време на конфликта в Синджар и всякакви нарушения на правата на човека, които те може да са претърпели.

Събиране на информация, свързана с необходимостта от закрила. Проверете ИСП относно **текущото положение във връзка със сигурността** в Синджар и провинция Ниневия, където се намира той, третирането на язидите от ИДИЛ, органите и заобикалящото общество, по какъв начин общуват в момента различните етнически групи като язидите, кюрдите и арабските иракчани. Следва също да разбирате много добре текущото положение от гледна точка на **закрилата, предоставяна от държавата**, в Ниневия.

Събиране на информация, свързана с ИСП. Последната стъпка може да е да проучите положението във връзка със сигурността и наличието на закрила, предоставяна от държавата, в тази част от държавата, които може да са подходящи за алтернатива за вътрешна закрила, като вземете под внимание и профила на кандидата.

Като вземете предвид цялата събрана информация, ще можете да запълните плана на интервюто с конкретни въпроси и да зададете относими въпроси на кандидата.

В тази връзка е препоръчително да подготвите **по-специфични въпроси относно факти, за които знаем, че са проверими**, благодарение на предварителната подготовка и запознаването с ИСП. Ако задавате въпроси, които са твърде общи, вероятно ще получите отговори от сходно естество, а възможността да ги проверите спрямо показателите за достоверност ще бъде ограничена. Същевременно след интервюто е много трудно съпоставянето на твърде специфични факти и детайли. Няма да Ви е от помощ да направите заключение относно мястото на произход на кандидата, ако получите отговор единствено, че в селото има площад и пазар, тъй като подобни места се срещат навсякъде другаде. Също така, ако не откриете имената на площада и пазара, посочени от кандидата, това не означава, че те не съществуват. Поради тази причина, освен да задавате отворени въпроси, следва да помислите и за по-специфични въпроси, за да получите допълнителна информация, която може да бъде съпоставена, например:

- Къде точно се намира (специфично място, което кандидатът е посочил по-рано)?
- Как се стига до там от (името на мястото)?

Пример от случая от Сирия

Кандидатът е предоставил информация за мястото на произход, семейното си положение, религия, местата на предишно пребиваване, образованието си и причината за напускане на страната на произход. След като се запознаете с **общото положение във връзка с правата на човека и сигурността** в Сирия и разгледате известните факти относно кандидата от гледна точка на необходимостта от международна закрила, ще съставите списък с това, което трябва да се разгледа по време на интервюто, и ще потърсите относима ИСП.

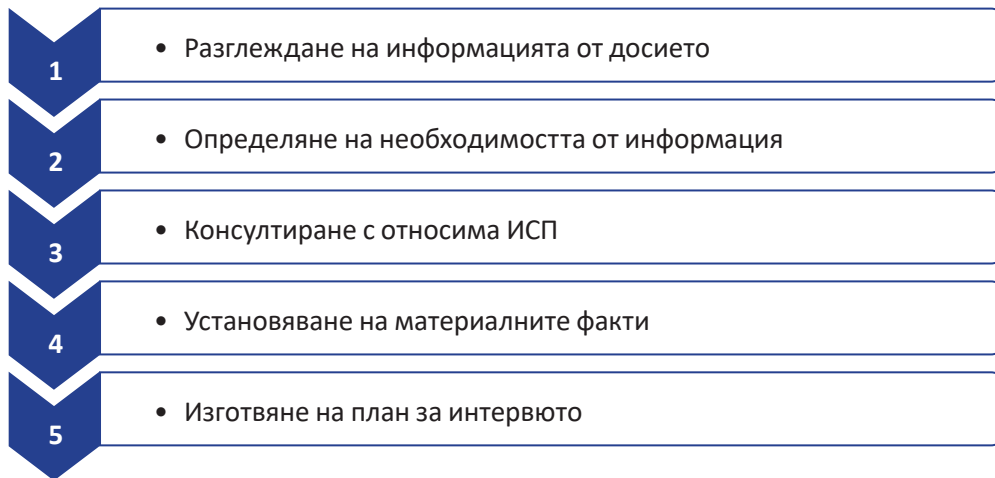
Събиране на информация, свързана с оценката на достоверността. Подобно на случая по-горе, след като се запознаете с **общото положение във връзка със сигурността и правата на човека** в Сирия, ще бъде необходимо да разгледате общата информация относно **Сирия, Хомс, университета и сунитските мюсюлмани**, за да проверите самоличността на кандидата. В тази връзка би било полезно също да намерите ИСП относно възможността за получаване на паспорт в Сирия. След това ще е необходимо да съберете специфична ИСП относно събитията и участниците (полицейски/военни) в Хомс, Хама и Сармин по времето на пребиваването на кандидата, преди да напусне Сирия. Това включва например информация относно **демонстрациите в Хомс през 2013 г.**

Събиране на информация, свързана с необходимостта от закрила. След това ще е необходимо да имате ясна представа за **текущото положение във връзка със сигурността, политическото положение и положението с правата на човека** в Сирия. В тази връзка следва да вземете под внимание и религиозната идентичност на кандидата като сунитски мюсюлманин. Ще Ви е необходима информация относно положението на сирийците, участвали в демонстрации срещу режима. И накрая, като вземете предвид възрастта на кандидата, следва да съберете също информация относно **военната служба** и наборната служба, включително правилата, третирането на лицата на задължителна военна служба и действията, в които те участват.

Информацията, която сте намерили по време на подготовката на интервюто, ще Ви помогне да решите дали е необходимо да зададете повече последващи въпроси по време на интервюто. Същевременно ИСП ще Ви помогне да избягвате да задавате ненужни въпроси и да се съсредоточите върху въпроси от значение за вземането на решения. ИСП може да Ви помогне да откриете специфични факти относно определени профили и по този начин да повлияете на естеството и количеството на последващите въпроси от интервюто. Когато например търсите ИСП относно военната служба в Сирия, ще откриете, че гражданите от мъжки пол на възраст от 18 до 42 години са задължени по закон да изпълняват своята военна служба и че масовата наборна служба е обичайна в провинциите Хомс и Хама. Въпреки че при определени обстоятелства студентите може да са освободени от военна служба, навършилите 25 годишна възраст студенти обикновено са призовавани в армията и други свързани органи за сигурност. Ако кандидатът попада в тази категория, тоест е имал навършени 25 години през 2013 г., информацията, която сте открили, ще има значение за Вашия подход към материалния факт, че „кандидатът е участвал в демонстрациите в Хомс като студент“. Тъй като ИСП показва, че по-голямата част от студентите на неговата възраст са призовавани в армията, може да е добре да включите повече целенасочени въпроси, за да разберете по какъв начин кандидатът е успял да избегне военната служба. Благодарение на внимателната подготовка ще можете да откриете и възможните основания за изключване и да зададете допълнителни конкретни въпроси. **Допълнителни насоки относно изключването са предоставени в [раздел 4. Изключване](#).**

След като сте събирали цялата необходима ИСП и сте разгледали различните видове надеждни източници, следва да можете да подготвите специален план на интервюто (основни теми, какви видове въпроси да задавате), с който да постигнете целите на индивидуалното интервю. Добре разработения план на интервюто е ключов за ефективното и ефикасно интервю.

Запомнете

3.2. Провеждане на личното интервю

На базата на информацията, включена в досието, и на информацията, която сте събрали, че можете да задавате **относими въпроси**, свързани с въпросите относно външната достоверност или закрилата, които трябва да бъдат съпоставени с ИСП. Ще можете също лесно да определите нови теми, представени от кандидата по време на интервюто. По-долу можете да намерите илюстративни и неизчерпателни примери за въпроси на интервюто, които са от значение за оценяването на външната достоверност или основанията на молбата или на бъдещия риск. Имайте предвид, че въпросите винаги следва да са адаптирани към индивидуалния случай и ИСП, с която разполагате. Същевременно, когато формулирате въпросите, вземайте под внимание индивидуалните обстоятелства на кандидата, като например неговата възраст, пол, образование и социален произход, и др. ⁽²⁷⁾. Събраната информация потенциално би могла да бъде съпоставена с ИСП.

Когато е целесъобразно, е добра практика по време на интервюто да помолите кандидата да напише имената на места, организации и др. на местния език, което е от помощ при провеждане на самостоятелно изследване или при молба за помощ от експертите в областта на ИСП.

Примери за въпроси относно външна достоверност в случая от Колумбия — разглеждане на твърденията на кандидата

- Какво е пълното наименование на НПО, за която сте работили (на местния език)?
- Бихте ли описали НПО, за която сте работили? Как е структурирана?
- Къде се намира седалището?
- Кой е нейният основател/директор/местен директор?

⁽²⁷⁾ В този раздел се разглежда информацията, която трябва да бъде събрана по време на интервюто. За по-подробни насоки относно техниките на интервюиране, моля, вж. EASO, *Практическо ръководство: лично интервю*, декември 2014 г.

- С какво точно се занимава Вашата НПО, какви са нейните цели? В какво е специализирана?
- Какви са били Вашите дейности и отговорности в НПО? (Този въпрос не е пряко свързан с информация, която би могла да се съпостави с ИСП, освен ако лицето няма висок ранг. ИСП обаче може да предостави обща информация относно отговорностите на членовете в зависимост от тяхната позиция в организацията, за да може това да окаже въздействие върху оценката на външната достоверност).
- Знаете ли какви са ролята и дейностите на Las Águilas Negras? Бихте ли ги описали?

Примери за въпроси относно външна достоверност в случая от Сирия — разглеждане на твърденията на кандидата

- Бихте ли описали демонстрацията(ите), в която(които) сте участвали, и ролята Ви в тази(тези) демонстрация(и)? (Час и място)
- Бихте ли описали какво Ви се е случило, след като сте участвали в тази(тези) демонстрация(и)?
- Бихте ли описали какво се е случило на Вашето семейство и приятели; къде са те сега?
- Получили ли сте повиквателна за военна служба? Ако това е така, кога и по какъв начин? Явили ли сте се за изпълнение на военните си задължения?

Примери за свързани със закрилата въпроси в случая от Колумбия — разглеждане на бъдещия риск за кандидата (основателен страх и наличието на закрила)

- Какво е положението с активистите/социалните работници, които работят за НПО?
- Как сте били заплашени от LAN? А останалите служители/членове на Вашата НПО?
- Поискали ли сте защита от Вашите местни органи; например обърнали ли сте се към полицията, за да подадете сигнал за заплахата? Какъв е бил резултатът? Предприели ли са мерки? Ако не са предприели мерки, подали ли сте оплакване в друго полицейско управление?

Много е важно по време на интервюто да **бъдете непредубедени** и да останете **гъвкави** и **безпристрастни**. Планът на интервюто, който сте подготвили, и ИСП, която сте събрали, следва да имат само **помощна роля** по време на целия процес на интервюто. Предвиждайте и бъдете готови кандидатът да повдигне изцяло нови теми по време на интервюто, в противен случай може да получите неочаквани отговори.

Пример в случая от Камерун

По време на интервюто кандидатът от Камерун заявява, че има сключен брак с жена. Това не следва автоматично да се приема като фактор, който подкопава заявената от него хомосексуална ориентация/поведение. От наличните доклади относно ИСП можете да научите, че не е невъзможно хомосексуалните мъже в Субсахарска Африка да водят „двоен живот“ и да имат брак с жени. Може да се е оженил поради преобладаващите социални норми в неговата държава и/или за да се защити ⁽²⁸⁾.

Имайте предвид, че ИСП има своите ограничения и може да се случи така, че да не е налична специфична информация за някои събития. Това обаче не означава непременно, че дадено събитие не се е случило или че посоченото от кандидата лице или организация не съществува. Бъдете непредубедени и по време на интервюто събирайте **допълнителна информация** от кандидата, която може да Ви помогне да улесните Вашето проучване за допълнителна информация след интервюто.

Пример в случая от Колумбия

Наименованието на посочената НПО от кандидата от Колумбия не присъства в никой от наличните доклади за тази държава. Това не означава, че НПО не съществува и че твърдението на кандидата не е надеждно. Можете да не намерите информация, понеже НПО е създадена наскоро, може да се е отделила от друга организация или да е активна само на местно равнище и поради това не съществува такъв интерес за публикуване на свързана информация ⁽²⁹⁾. Помолете кандидата да посочи други НПО със сходни цели и да Ви предостави информация, за да можете да разгледате по-широкия контекст.

Може да е необходимо новите елементи, разкрити от кандидата, да бъдат подложени на бърза проверка, за да се потвърди мястото, датата или наименованието на групировката и др. В такива случаи може да е необходимо да **потърсите допълнителна информация**, която да насочва Вашите въпроси. Независимо от това е много важно да **следвате хода на интервюто**.

Ако е необходимо да потърсите ИСП по време на интервюто, следва да се уверите, че това **не накърнява** разбирателството, което сте изградили с кандидата. Бързи проверки могат да се извършват в присъствието на кандидата, ако обстановката е подходяща. Ако обаче Ви е необходимо повече време, за да потърсите и да се запознаете с дадена ИСП, вероятно би било по-подходящо да го направите по време на **почивка** или **след** интервюто.

⁽²⁸⁾ Отдел, отговарящ за информацията за страната на произход, Служба за чужденци, Полша, *Положение на сексуалните малцинства в Африка (на юг от Сахара) (Situation of Sexual Minorities in Africa (South of the Sahara))*, Maciej Fagasiński, май 2013 г., стр. 23.

⁽²⁹⁾ За повече информация относно липсата на ИСП вж. [Раздел 3.3.1.1. Ситуации при оценяване на ИСП в рамките на оценката на външната достоверност](#).

Пример 1 от случая от Сирия

По време на интервюто кандидатът от Сирия е добавил, че по пътя си към Хама е спрял в Ар-Растан. Там е прекарал четири месеца.

Ако **по време на интервюто** имате възможност, проверете набързо точното местоположение на това място (напр. на картата можете да проверите дали се намира по пътя към Хама) и задайте допълнителни въпроси относно престоя на кандидата в Ар-Растан или дайте възможност на кандидата да поясни някои потенциално неясни елементи (това ще бъде обсъдено по-подробно по-долу).

На практика бързите проверки са възможни само ако имате достъп до база данни с ИСП или интернет. В тази връзка следвайте националните практики.

Бързите проверки следва да са кратки и прости — те работят най-добре, когато се проверяват имената на места, местоположенията на места, дати, наименования на организации и абривиатури, имена или прозвища на лидери, и др.

Пример 2 от случая от Колумбия

По време на интервюто кандидатът от Колумбия добавя следната нова информация. Тя твърди, че има блог, в който силно е критикувала органите за корупция и сътрудничество с групи, занимаващи се с наркотици. Тя ги е обвинявала в това, че позволяват на престъпните групи да набират млади момчета. Поради тази причина тя е заплашвана с лишаване от свобода за клевета срещу политици.

В тази ситуация, след като сте проверили новите факти, посочени от кандидата, като например съдържанието на нейния блог, статии и коментари относно местни политици, трябва да потърсите ИСП относно положението със свободата на изразяване на мнение в Колумбия и възможните санкции за клевета срещу органите. Следва също да проверите наличната информация относно сътрудничеството на органите с престъпни групи или за начина, по който органите се борят с тази ситуация по какъвто и да е начин.

Поради количеството на новата и специфична информация в този случай ще трябва да проведете по-задълбочени изследвания и/или да се свържете с отдела, отговарящ за ИСП. Това ще Ви отнеме повече време, затова е препоръчително да го направите **след интервюто**.

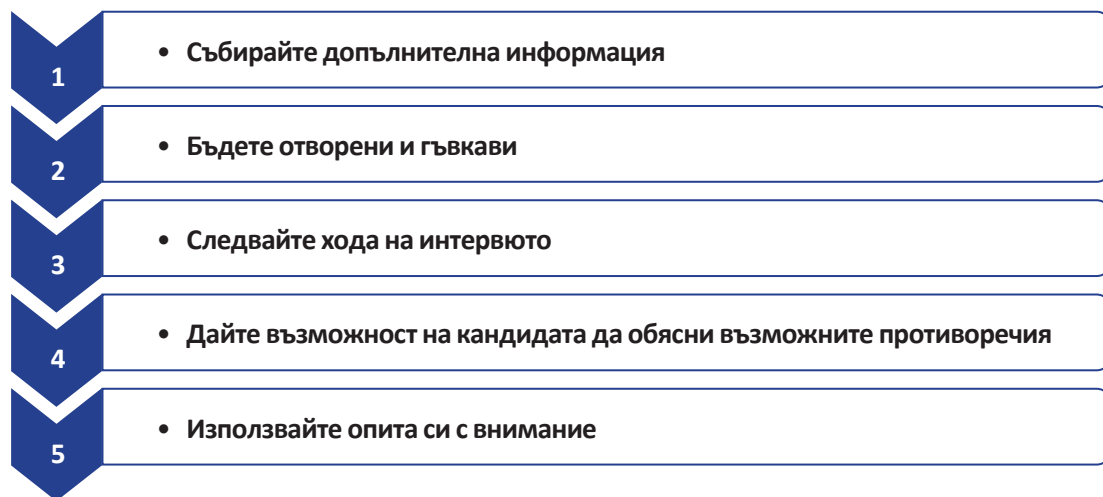
На практика по-задълбоченото изследване и/или изпращането на допълнителни въпроси на Вашия отдел, отговарящ за ИСП, обикновено следва да се извършва след интервюто.

Декларациите на кандидатите може да се различават от ИСП, която сте открили, което може да се отрази негативно на достоверността и окончателното решение. ИСП, поради която вземащото решение лице може да е склонно да направи отрицателна оценка на достоверността, следва да бъде представена

на кандидата за отговор ⁽³⁰⁾ в съответствие с принципа на равните процесуални възможности. **Ако е възможно, кандидатът следва да получи възможността да обясни противоречията с ИСП по време на интервюто ⁽³¹⁾**, за да оспори информацията, ако е необходимо, и/или за да се подготви да обори информация, която може да накърнява достоверността на неговата молба.

Следва да подхождате с внимание, когато разчитате на личния си опит и знания. Опитните служители, работещи по случаи, обикновено имат добра представа за определени страни на произход. По-лесно е да се **определят** подходящите аспекти и теми, като същевременно познаването на ИСП помага на опитните служители, работещи по случаи, да задават относими въпроси. Понякога обаче този опит би могъл да окаже отрицателно въздействие върху интервюто. Тъй като опитните служители, работещи по случаи, се чувстват толкова уверени по темата, може да не проверят скоростните развития и има риск знанията им да са остарели. Поради тази причина **следва не само да разчитате на опита си, но и да бъдете нащрек за възможни промени.**

Запомнете

3.3. Оценяване на молбата за международна закрила

На този етап от процедурата ИСП ще се използва по време на процеса на вземане на решение, за да се подкрепи оценката дали кандидатът се нуждае от международна закрила.

Като част от **оценката на достоверността** следва да оценявате спрямо ИСП съответната информация и доказателствата, които са събрани и свързани с материалните факти от молбата.

Материалните факти са факти, които са пряко свързани с определението за бежанец в съответствие с член 2, буква г) от КД (преработен текст) или с определението за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила (член 2, буква е) и член 15 от КД (преработен текст) и засягат основанието на молбата. Материалните факти се отнасят до:

- страната на произход на кандидата;
- минали проблеми на кандидата, свързани с преследване или тежки посегателства, както и бъдещи опасения;

⁽³⁰⁾ EASO, *Практическо ръководство: лично интервю*, декември 2014 г.

⁽³¹⁾ Практическо ръководство на EASO: Оценка на доказателства; EASO, *Практическо ръководство: лично интервю*, декември 2014 г.

- причини, поради които кандидатът е имал/се опасява от проблеми;
- причини, поради които кандидатът не може или не желае да се възползва от закрилата на страната на произход, включително от алтернативата за вътрешна закрила;
- причини, поради които кандидатът следва да бъде изключен.

След като сте завършили оценката на достоверността и сте определили кои материални факти трябва да се приемат, ще използвате ИСП, за да пристъпите към **оценката на риска**, за да оцените вероятността от преследване в бъдеще или реалния риск от тежки посегателства.

В зависимост от случая може да е необходимо да използвате ИСП и за да оцените наличието на **алтернатива за вътрешна закрила** или **изключване**.

За да разберете изцяло методологията за оценка на доказателствата и за по-подробни насоки за това как да пристъпите към оценката на достоверността и на риска, направете справка с *Практическото ръководство на EASO относно оценката на доказателства*. Подобно на него *Практическото ръководство на EASO относно условията за предоставяне на международна закрила* и *Практическото ръководство на EASO относно изключването* съдържат насоки относно алтернатива за вътрешна закрила и съображения, свързани с изключването. Настоящото практическо ръководство е съсредоточено единствено върху използването на ИСП на тези етапи.

Преди да пристъпите към Вашата оценка и вземане на Вашето решение, следва да обърнете внимание на възможните допълнителни нужди от ИСП. Следва да разгледате ИСП, свързана с новата информация, предоставена по време на интервюто, която не сте имали шанса да подложите на кръстосана проверка по време на интервюто.

Пример от случая от Колумбия

По време на интервюто кандидатът от Колумбия е споменал за нови обстоятелства, свързани с необходимостта от международна закрила (пример 2 на стр. 32). Следователно е необходимо да се запознаете с новите теми, като например положение във връзка със свободата на изразяване в Колумбия, възможни санкции за клеветата срещу органите и др. Необходимо е да потърсите относима ИСП, преди да започнете да изготвяте решението.

3.3.1. Оценка на достоверността

В този раздел ще се съсредоточим върху оценяване на доказателствата в подкрепа на материалния факт по случая, оценката на достоверността на всеки материален факт, и по-специално външната достоверност.

По време на оценката на доказателствата и всички останали доказателства трябва да се уверите, че оценяваните доказателства са свързани с всеки материален факт и да оцените всеки материален факт според показателите за надеждност.

Във Вашата оценка на достоверността трябва да пристъпите първо към оценяване на **вътрешната достоверност** на твърденията на кандидата спрямо съответните показатели за достоверност, т.е.

достатъчност на детайлите, специфичност и последователност ⁽³²⁾. След това ще пристъпите към оценка на **външната достоверност** на твърденията и на други доказателства, подкрепящи молбата, като използвате ИСП и други доказателства, които може да сте събрали. И накрая ще стигнете до заключението, като вземате под внимание и вътрешната, и външната достоверност. Имайте предвид, че невинаги е необходимо да търсите задълбочено подробна ИСП. Преди да започнете подробно изследване на ИСП или да поискате помощ от специализиран отдел, отговарящ за ИСП, следва да прецените дали отговорът на допълнителния въпрос на изследването може да е от такъв характер, че да промени оценката на материалния факт. Ако твърденията на кандидата относно неговото участие в демонстрация например очевидно не са достоверни (сериозни противоречия и несъответствия с твърденията), дали по-подробната ИСП относно случилото се по време на демонстрацията би имала способността да промени оценката на цялостната достоверност на този материален факт, както е оценен досега?

По време на оценката на външната достоверност трябва да **валидирате информацията**, използвана от различни източници, спрямо стандартите за качество на ИСП. Информацията може да се валидира чрез проверка на произхода на информацията, предоставяна от всеки източник, както и чрез кръстосано проверяване, съпоставяне и балансиране на информацията с информация от други източници. В повечето случаи ще бъде важно не да разчитате само на един източник, а да използвате множество източници от различни видове, ако е възможно най-малко три различни източника, за да постигнете баланс на различни перспективи.

Необходимостта от кръстосано проверяване и съпоставяне на информация в рамките на външната достоверност на материалните факти зависи от естеството на информацията и източниците. Тази нужда е особено силна в следните случаи.

- Когато тя се отнася до основен въпрос в молба за международна закрила.
- Когато се описва основна тенденция или важна ситуация.
- Когато информацията не отговаря на някои от критериите за качество на ИСП.
- Когато информацията е с произход от анонимни източници. На практика обикновено в решението ще се използват останалите неанонимни източници, намерени за целите на кръстосаната проверка и сътрудничеството.

Когато валидирате и съпоставяте информацията, следва да вземете под внимание следните принципи.

- Когато провеждате свое изследване, ако е възможно, правете справка с първичния или оригиналния източник, за да избегнете превъртане, погрешно съпоставяне и неправилно цитиране на информация.
  - Превъртане настъпва, когато вторични източници съдържат цитати един от друг, вместо позовавания на оригиналния/първоначалния източник. Ако не успеете да познаете превъртането, това може да доведе до използване на информация, която може да не е толкова актуална, колкото изглежда, или до изопачаване на информацията.

⁽³²⁾ За да разберете изцяло методологията за оценка на доказателствата и за по-подробни насоки за това как да пристъпите към оценката на достоверността и на риска, следва да направите справка с [Практическо ръководство: оценка на доказателства](#), март 2019 г.

- Погрешно съпоставяне настъпва, когато дадена информация изглежда съпоставена с информация от различни източници, докато в действителност информацията е от същия първичен/оригинален източник ⁽³³⁾.
- Неправилно цитиране възниква, когато първоначалната информация е повторена по начин, който не е точен.

Когато първоначалният/оригиналният източник е местна медийна организация, имайте предвид необходимостта да оцените дали в държавата има активна и свободна преса, както и възможното наличие на цензура или автоцензура.

Освен това имайте предвид, че е възможно да изминал период от време между дадено събитие и публикуване на информация за събитието. Определени източници имат времеемки процедури или дълги цикли на публикуване, които водят до забавяния, затова има разлика между периода на докладване и датата на публикуване.

В случай че са налични доклади относно ИСП, които са издадени от националния отдел, отговарящ за ИСП, или от EASO, ще бъде полезно да разгледате първо тях. Това се дължи на факта, че авторите са оценили източниците, използвани в доклада, в съответствие със стандартите за качество, посочени в [раздел 1.4 от стандартите за качество на ИСП](#).

- Използваната ИСП в дадено решение следва да се основава, доколкото е възможно, на публично достъпни източници. Използването на публична информация пряко служи на стандарта за качество за прозрачност и проследимост. Освен това то служи на стандарта за точност и актуалност, като позволява на трети страни да проверяват информацията и да допринасят за корекции и изменения. Ако е използван поверителен или анонимен източник ⁽³⁴⁾, качеството на източника трябва да се провери. Източникът трябва да се оцени според критериите за качество, които позволяват да се определи тежестта на информацията в решението. Ще е необходимо например да оцените операциите/присъствието/ролите на източниците в съответната област, тежестта на разследванията, репутацията и др. Важно е също да определите тежестта, сравните и съпоставите анонимната информация в контекста на друга ИСП. Не следва да се разчита само на един анонимен източник. Анонимните източници следва да се оценяват в зависимост от степента, в която те са съгласувани с друга налична ИСП. Ако анонимните източници не съответстват на останалата информация, подходете с внимание. Когато заключенията съответстват на друга ИСП, анонимните източници получават тежест на съпоставяне ⁽³⁵⁾.

За да валидирате информацията, следва да получите **относима, значима от гледна точка на момента и точна** ИСП от надеждни източници. ИСП следва да е възможно най-конкретна и свързана със ситуацията, за която говори кандидатът. Информацията, която се отнася до по-обширна перспектива на съответния контекст, обаче може също да е полезна в зависимост от материалния факт, който оценявате. Вж. примера по-долу.

⁽³³⁾ EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход*, юни 2019 г.

⁽³⁴⁾ За повече информация вж. [раздел 1.3. Важни процедурни концепции при използване на ИСП](#).

⁽³⁵⁾ ЕСПЧ, 28 юни 2011 г., *Sufi u Elmi*, цитирано по-горе, бележка под линия 5, т. 233.

Пример от случая от Колумбия

Вие оценявате колумбийския случай, и по-специално материалния факт, свързан със заплахите, които кандидатът среща поради това, че е работил за НПО в сферата на правата на човека. В рамките на външната достоверност на този материален факт в решението следва да включите информация не само за НПО, в която е работил кандидатът, нейната дейност и третирането, което срещат нейните членове, но и информация за положението на сходни НПО в Колумбия. Това би включвало проблемите и пречките, които те срещат, дали членовете им редовно стават мишени, дали имат подкрепата на правителството или дали правителството им се противопоставя. Тази информация би могла да се допълни с информация относно третирането, което защитниците на правата на човека по принцип срещат в държавата.

Не забравяйте, че **относимостта и точността** на ИСП за случая са по-важни от количеството събрана ИСП. Въздържайте се да правите справка с ИСП, която не е по темата. Не е необходимо в решението си да цитирате всички доклади относно ИСП, които сте събрали по време на процедурата. Правете справка само с тези, които са от значение за случая.

Пример от случая от Ирак

Когато оценявате случая от Ирак, разполагате с ИСП относно положението на язидите в Ирак. Това включва историята на ИДИЛ, включително доклади на международни организации за отвлечането на млади язиди от ИДИЛ; доклади от международни организации относно положението на неомъжените жени в Ирак и доклади относно положението във връзка със сигурността в Ирак.

Когато цитирате ИСП във външната достоверност на материалния факт, свързан с присъствието и поведението на ИДИЛ, тази ИСП следва да бъде съсредоточена върху присъствието на ИДИЛ в този район през 2014 г. и поведението към гражданите, и по-специално язидите, и особено жените язиди с деца. Информацията относно набирането на млади мъже язиди от ИДИЛ в този район през 2014 г. не би била от значение в този случай. Ако това набиране обаче е било свързано и с жени, тази информация веднага става относима и ключова за този случай. Би било полезно да се цитира ИСП относно общото положение във връзка със сигурността в Ирак, доколкото тя би била относима за случая, с цел поставяне на специфичната информация в контекст.

— След определяне на относима ИСП, е важно ясно да посочите връзката между ИСП, която предоставяте, и Вашия аргумент.

3.3.1.1. Ситуации при оценяване на ИСП в рамките на оценката на външната достоверност

Когато използвате ИСП, за да оценявате материални факти, **можете да се сблъскате със следните ситуации.**

А. Потвърждаваща ИСП

Ако надеждна ИСП подкрепя твърденията на кандидата ли други представени доказателства, може да се счита, че е установена външната достоверност на даден материален факт. Това не би означавало непременно, че материалният факт ще се приеме, тъй като е необходимо да се установи и вътрешна, и външна достоверност.

Пример от случая от Сирия

В случая от Сирия кандидатът е заявил, че е напуснал държавата поради положението във връзка със сигурността и задължителната военна служба, което отговаря на наличната ИСП.

Вж. връзката по-долу между ИСП и материалния факт.

Кандидатът би бил мобилизиран в армията и принуден да се бие срещу собствения си народ в гражданска война. Това е подкрепено от няколко доклада ⁽³⁶⁾, които гласят, че военната служба в Сирия е универсална и задължителна за мъжете от 18 до 42-годишна възраст или дори до 54-годишна възраст. Задължителната служба трае от 18 до 21 месеца. Тя е наложена от държавата и мъжете, мобилизирани в периода, през който кандидатът е напуснал, са били задължени да участват във войната.

Б. Противоречаща ИСП

• ИСП, която противоречи на твърденията на кандидата

ИСП, която очевидно противоречи на твърдения материален факт, е отрицателен фактор за външната достоверност. Когато по време на интервюто бъде открито несъответствие с ИСП, следва да го представите на кандидата, за да му дадете възможност да обясни, както е посочено в раздела по-горе. Когато обаче бъдат открити несъответствия между твърденията на кандидата и ИСП след личното интервю, следва да използвате с внимание тези несъответствия във Вашите констатации относно достоверността. Спазвайте Вашата национална практика в случай на несъответствия след интервюто между твърденията на кандидата и ИСП. Може да е необходимо да извикате кандидата на допълнително интервю или да е необходимо да го уведомите за възможността да коментира събираните доказателства по случая и да даде допълнителни обяснения, или да го информирате по друг начин. Когато използвате ИСП, която противоречи на твърденията на кандидата и на други доказателства, в решението оценката на източника следва да бъде изрично представена. Същевременно материалният факт следва да се оцени правилно. Не е достатъчно да отбележите, че има противоречие между твърденията и ИСП, за да отхвърлите изцяло определен материален факт. Противоречието трябва да се отнася до същността на материалния факт и да бъде претеглено с останалите наблюдавани показатели за достоверност — и вътрешни, и външни.

⁽³⁶⁾ Съответни източници например могат да бъдат намерени тук: EASO, *Доклад относно ИСП: Сирия — Преследване на лица (COI Report: Syria – Targeting of individuals)*, март 2020 г.

Пример от случая от Колумбия, в който ИСП противоречи на твърденията на кандидата

Кандидатът е заявил, че е работил в конкретна НПО в продължение на няколко години. В тази връзка е разумно да се очаква, че кандидатът познава организационната структура на НПО. Информацията относно структурата, намерена в множество източници, обаче е различна от твърденията на кандидата. Това е отрицателна констатация относно външната достоверност за оценката на съответния материален факт, без това да означава, че материалният факт ще бъде отхвърлен само въз основа на това противоречие.

• Противоречаща ИСП, която е с произход от различни източници

Ако сте открили ИСП от различни източници — една, която противоречи, и друга, която съответства на твърдението на кандидата — следва да имате предвид, че трябва да подходите към ИСП по неутрален начин. Не може да приоритизирате един източник, понеже би съответствал по-добре на Вашата оценка, за да постигнете даден резултат или заключение. В такава ситуация следва да започнете с подходяща оценка на източника, за да определите кой източник е по-надежден. Същевременно следва да се опитате да намерите други източници по темата. Следва да **подходите към източниците критично**, като анализирате отговорите на въпросите за оценка на източника: **кой, какво, защо, как, кога** ⁽³⁷⁾. Не забравяйте например да вземете предвид факта, че авторите обикновено се съсредоточават върху специфични теми и поради това имат ограничена перспектива. Когато претегляте ИСП и показателите за надеждност, трябва да вземете предвид всички горепосочени аспекти. Ако материалните факти продължават да са несигурни, следва да приложите член 4, параграф 5 от КД (преработен текст) (принципа на тълкуване в полза на кандидата при съмнение), за да стигнете до заключение относно това дали такъв факт е приемлив. Ако и петте критерия по член 4, параграф 5 от КД (преработен текст) се прилагат кумулативно, трябва да приложите тълкуване в полза на кандидата при съмнение и да приемете материалния факт. Същевременно вашите заключения следва да се основават на разумен баланс между критериите, изброени в член 4, параграф 5, като се вземат предвид индивидуалните и свързаните с контекста обстоятелства на кандидата ⁽³⁸⁾.

Пример от случая от Сирия

Кандидатът от Сирия е заявил, че след студентските демонстрации държавните органи са започнали да арестуват участниците. Информацията е подкрепена от служители на местна НПО, но е опровергана в статии от вестници. След като сте оценили източника, разбирате, че вестникът се поддържа от местните органи и поради това очевидно е пристрастен.

⁽³⁷⁾ За оценката на източника, моля, вж. [раздел 1.5. Значението на оценката на източника](#).

⁽³⁸⁾ За по-подробен анализ на прилагането на тълкуване в полза на кандидата при съмнение, направете справка с EASO, *Практическо ръководство: оценка на доказателства*, март 2015 г.

В. Липса на ИСП

В някои случаи за оценка на твърдените материални факти няма да разполагате с ИСП. Липсата на ИСП обаче не означава непременно, че събитие/лице/въпрос не ги е имало или не са съществували или че ги няма или не съществуват. Липсата на ИСП може например да се дължи на ограничен достъп до информация в страната на произход или на по-малкия мащаб и значимост на събитието. Следователно липсата на ИСП сама по себе си не следва да води до отрицателна констатация относно достоверността, но трябва да се оцени правилно. Следва да посочите в рамките на външната достоверност на материалния факт за липсата на информация, като споменете, че сте провели изследване и сте се консултирали с публичнодостъпни източници, но че не сте намерили информация. Впоследствие следва да обмислите прилагането на член 4, параграф 5 от КД (преработен текст) (принципа на тълкуване в полза на кандидата при съмнение ⁽³⁹⁾).

Пример от случая от Колумбия

Не е намерена информация за НПО, в която е работил кандидатът. За това може да има много причини, като например фактът, че НПО е новосъздадена или има само местно присъствие. Вашата оценка ще се основава на контекста и на обстоятелствата по случая, както и на оценката на останалите материални факти. Следва да търсите информация относно присъствието, дейностите и начина, по който се третира НПО в сферата на правата на човека.

Г. Един основен източник

Ако бъде намерена информация **само от един източник**, следва да се цени контекстът на този източник, като например дали държавата и/или контекстът обикновено са отразявани в значителна степен; или дали въпросният източник е в уникалната позиция да документира разглежданата информация.

Във Вашето решение следва да посочите факта, че може да бъде намерен само един източник. Следва да опишете източника накратко и да обясните контекста, като вземете под внимание горепосочените елементи. Не забравяйте да направите подходяща оценка на източника, когато има съмнения относно надеждността му ⁽⁴⁰⁾.

Имайте предвид, че не е необходимо всеки личен аспект от молбата да бъде съпоставян с относима ИСП. В ИСП често не се акцентира върху само един кандидат, а върху общия контекст и ситуацията в държавата. Вж. пример на стр. 39 (кандидат от Колумбия).

⁽³⁹⁾ Когато твърдените материалните факти продължават да са несигурни, следва да приложите член 4, параграф 5 от КД (преработен текст), който се отнася до принципа на тълкуване в полза на кандидата при съмнение, за да стигнете до по-ясно заключение относно това дали такъв факт е приемлив. Ако и петте критерия по член 4, параграф 5 от КД (преработен текст) се прилагат кумулативно, трябва да приложите тълкуване в полза на кандидата при съмнение и да приемете материалния факт. Същевременно вашите заключения следва да се основават на разумен баланс между критериите, изброени в член 4, параграф 5 от КД (преработен текст), като се вземат предвид индивидуалните и свързаните с контекста обстоятелства на кандидата. За по-подробен анализ на прилагането на тълкуване в полза на кандидата при съмнение, направете справка с EASO, *Практическо ръководство: оценка на доказателства*, март 2015 г.

⁽⁴⁰⁾ EASO, *Методология за докладване на информация за страната на произход*, юни 2019 г., стр. 16.

3.3.1.2. Оценка на документи

Би могло също така да се прави справка с ИСП, за да се оценят съответните **документи**, представени от кандидата, с цел да се провери дали определен вид документи се издават в страната на произход или обичайно местопребиваване на кандидата и дали процесът на издаване е в съответствие с ИСП. Съдържанието и формата на документа също следва да бъдат в съответствие с ИСП. Съвместимостта с ИСП е един от критериите, който ще Ви помогне при оценяването на документалните доказателства, предоставени от кандидата ⁽⁴¹⁾. Документ, който е издаден в противоречие на общата практика на дадена страна на произход, със сигурност би дал основание за допълнителни проучвания от гледна точка на оценката на достоверността.

Някои държави имат специфични бази данни с примери за съществуващи документи от различни държави. Проверете за наличието на такива бази данни във Вашата държава. Като алтернатива можете да се консултирате с Публичния регистър на автентичните документи за пътуване и самоличност онлайн (PRADO) ⁽⁴²⁾.

3.3.2. Оценка на риска

След като оценката на достоверността е изготвена, ще пристъпите към оценката на риска въз основа на всички приети материални факти. Оценката на риска представлява ориентиран към бъдещето анализ за оценка на необходимостта от международна закрила на конкретния кандидат. При нея се разглежда бъдещият риск, т.е. вероятността от възникване на бъдещи събития на базата на приетите факти ⁽⁴³⁾, с които разполагате в момента на вземане на решение. При оценката на риска се анализира бъдещият риск за кандидата въз основа на съответните стандарти на доказване ⁽⁴⁴⁾.

В случай че бъдещият риск произтича от инцидент(и), възникнал(и) в миналото, или ситуация(и), съществувала(и) в миналото, по-голямата част от ИСП може вече да е използвана в рамките на оценката външната достоверност на материалните факти. Може да е необходимо да подчертаете точки от тази вече предоставена информация в оценката на външната достоверност и/или да предоставите допълнителна информация относно текущото положение, която може да бъде свързана с риска за кандидата, в случай че се върне в страната на произход. Обемът и съдържанието на тази информация зависи от текущата ситуация и доколко тази ситуация се е променила, откакто кандидатът е напуснал страната на произход.

⁽⁴¹⁾ За по-подробни насоки относно оценяването на документи, моля, направете справка с EASO, *Практическо ръководство: оценка на доказателства*, март 2019 г.

⁽⁴²⁾ PRADO е многоезичен уебсайт с информация за автентични документи за самоличност и документи за пътуване (също и от трети държави, организиран от Генералния секретариат на Съвета на ЕС (GSC). Той съдържа информация относно валидността и други правни аспекти, свързани с тези документи, както и технически описания (включително описания на най-важните защитни елементи). За повече информация можете да посетите PRADO [тук](#).

⁽⁴³⁾ Член 4, параграф 3, буква а) от КД (преработен текст) гласи, че „всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане“ са сред елементите, които трябва да се вземат под внимание при оценяване на молбата.

⁽⁴⁴⁾ Стандарт на доказване се отнася до прага, който трябва да бъде спазен, за да се установи степента на вероятност от възникване на определено събитие. Най-често прилаганият стандарт на доказване при оценяване на основателния страх от преследване и реалния риск от тежки посегателства е „разумна степен на вероятност“, обяснен в EASO, *Практическо ръководство относно оценката на доказателства*, март 2015 г., стр. 24.

Пример от случая от Ирак

Кандидатът се страхува за своя живот и за живота на децата си поради присъствието на ИДИЛ в нейния район и малтретирането на язидите, и по-специално на жените язиди, като се има предвид, че е самотна майка. Да разгледаме сценария, при който по време на оценката на материалния факт относно присъствието на ИДИЛ и нейното поведение срещу язидите, и по-специално срещу самотните майки, сте открили ИСП, която потвърждава, че тези профили са били в изключителна опасност през 2014 г., когато кандидатът е напуснал държавата си. Когато оценявате риска за бъдещето, е необходимо да проверите дали тези опасности все още са налице. Следователно трябва да намерите актуална информация за положението. Ако информацията потвърждава, че положението не се е променило от 2014 г., трябва да свържете информацията относно миналото с новите констатации и да обосновате бъдещия риск. Ако обаче новата информация сочи, че положението в района се е променило и че вече няма присъствие на ИДИЛ, можете да заключите, че кандидатът вече не е изложен на риск. В този случай, когато оценявате бъдещия риск, ще трябва да направите позоваване на цялата информация, която отразява ясна промяна в положението в района, и да направите разграничение между положението, когато кандидатът е напуснал държавата, и текущото положение.

В следващата стъпка следва да оцените други съответни рискове, свързани с индивидуалните характеристики и обстоятелства на кандидата. В тази връзка намирате информация, която показва, че самотните майки без семейни връзки срещат много опасности в обществото. Тези рискове може да не са на същото равнище на насилие, както в миналото, когато са били свързани с ИДИЛ, но все пак ще трябва да оцените риска за нея и децата ѝ във връзка с третирането в обществото на сходни профили. От друга страна, ако по време на престоя си във Вашата държава кандидатката се е омъжила за друг кандидат от същия район на Ирак и от същата провинция, това ще окаже въздействие върху информацията, която трябва да съберете, за да оцените бъдещия риск. Това се дължи на факта, че в случай на връщане тя ще бъде омъжена жена с деца. Ако съпругът е от друга държава, например Сомалия, ще трябва да потърсите информация за възможностите за жените от Ирак да доведат в Ирак съпруг от чуждестранен произход и да получат разрешително за постоянно пребиваване на съпруга, както и третирането на междурасовите двойки в Ирак.

От примера по-горе и различните сценарии е очевидно, че е възможно да има бъдещи рискове за кандидата, които не са свързани (само) с възникнали в миналото събития, а са свързани и с промените в страната на произход и/или с личното положение. Следователно трябва да проучите и да използвате най-актуалната и най-относимата ИСП, разглеждана с оглед на индивидуалните характеристики и обстоятелства по случая, за да оцените дали съществува бъдещ риск за кандидата.

В рамките на оценката на риска трябва да оцените също възможното наличие на закрила от органите в страната на произход или постоянно пребиваване на кандидата, когато субектът на преследване е недържавен участник. ИСП може да е от ключово значение за определянето дали държавата може и желае да защити кандидата. Когато търсите информация, свързана с наличието на закрила от националните органи, може да срещнете различни сценарии.

Пример от случая от Колумбия

Може да намерите информация за това, че полицията отхвърля всички жалби срещу Las Águilas Negras или че дори има много членове на полицията, които сътрудничат с организацията. Това очевидно показва, че полицията толерира или дори подкрепя действията на Las Águilas Negras. Тази информация ще Ви помогне да се обосновате, че кандидатът не може да получи закрила, ако се върне в своята страна на произход, тъй като органите не желаят да я защитят. Като алтернатива информацията относно реакцията на органите може да показва, че полицията се опитва да помага на хората, потърсили закрила, но резултати не са налице, понеже тя не е в състояние да се противопостави на Las Águilas Negras поради силните връзки на организацията с политици. Тази информация ще Ви помогне да обосновате факта, че органите не могат да предоставят закрила на кандидата.

Актуалната ИСП също е от ключово значение, когато оценявате рисковете, свързани с тежки посегателства, и **прилагането на член 15 от КД (преработен текст)**, по-специално:

- смъртното наказание, по отношение на член 15, буква а);
- изтезанията или нечовешкото или унизително отношение, или наказание, по отношение на член 15, буква б);

и

- естеството на конфликта;
- областите на конфликта; и
- степента на насилие, по отношение на член 15, буква в)

За тази цел докладите относно положението във връзка със сигурността Ви позволяват да съберете актуална и надеждна информация относно положението във връзка със сигурността.

3.3.3 Вътрешна закрила

След като сте установили необходимостта от закрила, може да вземете под внимание наличието на АВЗ. В допълнение към цялата информация, която до този момент вече сте събрали, ще е необходимо да потърсите допълнителна ИСП, за да оцените следното.

- А. Частта от страната на произход, разгледана за АВЗ, трябва да е **безопасна** за кандидата. Ще бъде необходимо да съберете информация относно положението във връзка със сигурността и субектите на преследване, областта на тяхното влияние и способността им да достигнат, проследят и „вземат на прицел“ кандидата в потенциалното място на АВЗ. Същевременно ще трябва да потърсите информация за субекти на закрила, способността и желанието на субектите на закрила да предоставят ефективна и трайна закрила на потенциалното място на АВЗ, напр. информация относно способността на правителството и силите за сигурност да защитават гражданите и да упражняват и поддържат контрол над разглежданото място на АВЗ, полицейското присъствие и др.

- В. Кандидатът има безопасен и законен **достъп** до тази част от страната на произход, която се разглежда за АВЗ. Ще Ви е необходима информация, свързана с маршрута на пътуване за достигане до мястото на АВЗ от държавата, в която е подадена молбата за международна закрила, възможните правни ограничения и пречките пред влизането и пребиваването, възможните рискове по пътя към местоназначението (напр. контролно-пропускателни пунктове, които ще бъдат срещани), и др.
- С. Би било разумно да се очаква, че кандидатът ще се установи в тази част от страната на произход, която се разглежда за АВЗ. В тази връзка следва да се гарантират по-специално основни потребности, като например продоволствена сигурност, подслон, хигиена, основни здравни грижи и възможността да се осигури препитание ⁽⁴⁵⁾. В тази връзка понякога ще трябва да намерите информация относно възможностите за работа, равнището на безработица, равнището на бедност, наличието на хуманитарна помощ, здравни заведения, наличието на места за настаняване и условия за наем на жилище, санитарни услуги, водоснабдяване и др.

По време на Вашето изследване не забравяйте да вземете под внимание индивидуалните обстоятелства на кандидата, като например възраст, пол, семейно положение, здравословно състояние, социален и образователен произход, език, полова идентичност, сексуална ориентация и др. Ще трябва например да потърсите информация за наличието на специализирани здравни услуги, ако кандидатът има специфичен здравословен проблем; за възможностите за работа за лице от религиозно малцинство, което може да бъде обект на дискриминация; както и информация за последиците от липсата на гражданска регистрация и документация във връзка осигуряването на подслон или средства за основно препитание и др.

Запомнете, че в оценката на ИСП тежестта на доказване се измества към решаващия орган.

3.4. Позоваване в решението

За да гарантирате **прозрачност и проследимост**, във Вашето решение следва да се **позовават на ИСП и да я цитирате по ясен начин**, за да могат читателите да имат достъп до информацията в съответствие с принципа на „**равните процесуални възможности**“ (вж. [раздел 1.3. Важни процедурни концепции при използване на ИСП](#)). Всяка информация следва да бъде **проследима** до своя източник и като минимум следва да са посочени нейният автор, заглавие и дата на публикуване, например:

- Médecins Sans Frontières, *На косъм от взрива (Set to Explode)*, април 2017 г., стр. 18.

За още насоки относно препратките към източника можете да направите справка с *EASO, Ръководство за съставяне и правене на справки във връзка с докладите на EASO относно информацията за страната на произход (ИСП)* ⁽⁴⁶⁾ или следвайте Вашето национално законодателство и практики.

⁽⁴⁵⁾ Вж. EASO, *Практическо ръководство: Условия за предоставяне на международна закрила*, април 2018 г.

⁽⁴⁶⁾ EASO, *Ръководство за съставяне и правене на справки във връзка с докладите на EASO относно информацията за страната на произход (ИСП) (Writing and Referencing Guide for EASO Country of Origin Information (COI) Reports)*, юни 2019 г.

4. Изключване

Макар, че този инструмент акцентира върху свързани с включването теми, е важно да знаете, че ИСП изпълнява важна функция при идентификацията и проучването също и на случаи на изключване.

Бързото откриване на възможен случай на изключване по време на процедурата за предоставяне на международна закрила е от съществено значение. ИСП може да подпомогне този процес, като покаже специфични фактори (напр. членство в определен субект, вид дейност или естество на деянието) и профили, които потенциално могат да бъдат изключени, и за които ще е необходима допълнителна проверка. Освен това ИСП би могла да предостави контекстуална информация относно общото положение в дадена страна на произход и съответните субекти, отговорни за извършването на водещи до изключване деяния, включително тежки нарушения на правата на човека и злоупотреби, както и тежки престъпления, извършени от тях.

След като е открит потенциален случай на изключване, ИСП може да подпомогне проверката за прилагане на изключване, и по-специално оценката на достоверността на твърденията на кандидата и на свързаните с изключването факти.

В контекста на оценката на доказателствата за целите на изключването, моля, имайте предвид, че тежестта на доказване е отговорност на решаващия орган. Това е с изключение на две ситуации, при които тежестта на доказване се измества от държавата към кандидата, както е обяснено в *Практическо ръководство на EASO: Изключване* ⁽⁴⁷⁾. Стандартът на доказване („има сериозни основания да се счита“) е по-висок, отколкото този за оценка на риска при проверката на необходимостта от международна закрила („основателна степен на вероятност“). Следователно използваната за изключване на кандидатите за международна закрила информация трябва да бъде надеждна и точна, за да се спази стандартът на доказване.

Често информацията, която е подходяща за включване, е подходяща и за изключване, по-специално информация относно субекти на преследване и действия на преследване. Общ проблем при изследването на ИСП по отношение на свързани с изключването теми обаче е, че е трудно да се даде отговор на някои от въпросите чрез изследване на публичнодостъпни източници, особено по-подробните въпроси. Следователно са важни също и разумните очаквания за това каква ИСП може или не може да бъде намерена. Информация относно служители на ниско равнище обикновено е трудно да бъде намерена. Освен това понякога няма да има на разположение ИСП, за да се определи:

- дали са извършени водещи до изключване деяния;
- дали кандидатите са имали роля в извършването на някои от тези водещи до изключване деяния и, ако това е така, тяхната конкретна роля/действия, времето и мястото на извършване на тези деяния;
- всички елементи около обстоятелствата, които отхвърлят индивидуалната отговорност, и други съответни аспекти.

⁽⁴⁷⁾ Вж. глава 5 в EASO, *Практическо ръководство: изключване*, януари 2017 г.

В този раздел е описано в по-общ план използването на ИСП в потенциални случаи на изключване. За по-задълбочено въведение в темата, вж. Практическото ръководство на EASO относно изключването ⁽⁴⁸⁾.

4.1. Определяне на елементите, които пораждаат нуждата от проверка за прилагане на изключване

Признаци за възможно участие във водещи до изключване деяния може да има още на етапа на регистриране и те може да се появят във всеки един момент по време на личното интервю. За да се подготвите за сценарий, при който изключването придобива значение по време на интервюто, е необходимо да имате контекстуални познания за въпросната държава, за да можете да определите факторите. Важно е да съберете ИСП по теми, като например дали има въоръжен конфликт в страната или части от страната, дали в страната на произход има репресивен режим и дали има присъствие на въоръжени или престъпни групи. Важно е също да съберете ИСП относно нарушения на правата на човека, злоупотреби и тежки престъпления, с които са свързани режимът или въоръжените групи, и дали има връзки между кандидата и профилите на участниците, за които е известно, че са участвали във водещи до изключване деяния. Начертаването на времеви линии с помощта на ИСП може да е полезен инструмент в случаите на изключване. Можете да използвате такава времева линия на ИСП, за да се подготвите за интервю, да оцените дали лицето може да е участвало във водещи до изключване деяния в определен момент и на определено място или за да поискате от кандидата повече информация за конкретни събития. Освен времевите линии следва да обърнете внимание на списъците с профили на субекти, за които е известно, че са участвали във водещи до изключване деяния, както и на признаци, които може да Ви подскажат, че кандидатът може да принадлежи към един от изброените профили. Като се подготвите добре за интервюто, ще имате необходимите знания, за да зададете правилните въпроси. По този начин може да получите информация от кандидата, която би могла да улесни по-нататъшното изследване.

Пример от случая от Сирия

Това е млад мъж, който идва от държава в гражданска война, където е широкоизвестно, че различни субекти са извършвали престъпления срещу човечеството, военни престъпления и други жестокости в широк мащаб. Освен това съгласно наличната обща информация има практики на насилствено набиране на млади мъже или те са склонни да се присъединят към различни въоръжени групировки в конфликта, тъй като по този начин получават финансова подкрепа или други видове предимства. Кандидатът е пребивавал в район (Хомс), в който са се провеждали свързани с насилие демонстрации по времето, когато е живял там. Тези елементи са признак за това, че изключването би могло да стане подходяща тема за проучване.

Някои теми на ИСП, които можете да проучите, за да се подготвите за интервюто в този случай, са следните.

- Какви субекти (военни, въоръжени групировки, терористични организации и др.) са участвали в конфликта в Сирия като цяло?

⁽⁴⁸⁾ EASO, *Практическо ръководство: изключване*, януари 2017 г.

- Кои въоръжени групировки са били активни в Хомс, Хама и Сармин по време на посочените периоди? От какъв вид са тези организации? Какви са основните им цели? Какъв е техният начин на действие (*modus operandi*)? По какъв начин набират своите членове?
- Териториален контрол: кой субект е контролирал посочените места и по кое време?
- Кои са били субектите, участвали в демонстрациите, състояли се в Хомс през 2013 г., и какви злоупотреби с правата на човека, нарушения и тежки престъпления са извършили те по време на това събитие?

Като се подготвите за интервюто предварително, ще можете да зададете подходящи последващи въпроси и да определите възможните несъответствия между историята на кандидата и ИСП по време на интервюто. Ако определите такива несъответствия или ако има пропуски в твърдението на кандидата, трябва да му дадете възможност да ги обясни. Ако кандидатът например разкрие членство в организация или други обстоятелства, които може да бъдат от значение, не пропускайте да запишете разказа му. Попитайте за факти, които е възможно да бъдат потвърдени или опровергани от ИСП след допълнително изследване.

Препоръчително е да питате за факти, които могат да се проследят, и да отбелязвате термини, като например рангове и подразделения на езика на кандидата, както и да получите имената на командирите с по-висок ранг в командната верига.

Пример от случая от Сирия

Въз основа на знанията, произтичащи от ИСП, по-долу са изброени въпроси, които биха могли да се зададат на кандидата по време на интервюто. Тези въпроси следва да започнат с отворени въпроси относно живота на кандидата в присъствието на фронта al-Nusra, след което да бъдат стеснени, когато се фокусирате върху определена тема.

1. Колко време сте живели в района на Сармин?
2. Знаете ли кой е контролирал Сармин по време на пребиваването Ви в този район?

Кандидатът отговаря, че по онова време това е бил фронтът al-Nusra.

3. Какъв е бил животът Ви в присъствието на фронта al-Nusra в района?
4. Имали ли сте Вие/Вашето семейство проблеми с членове на фронта al-Nusra, докато сте живели в района на Сармин?

Кандидатът отговаря, че те са се опитали да го вербуват, но е отказал да се присъедини към групировката, понеже не изповядва нейната идеология. След това събитие те не са се свързвали с него и той не е имал други проблеми с тях. Членовете на семейството му не са имали проблеми с al-Nusra. Според нашата информация обаче al-Nusra са извършвали насилствено набиране и са считали

за врагове лицата, които са отказвали да се присъединят, а те/членовете на техните семейства са ставали обект на насилствени деяния. Освен това информацията гласи, че единственият начин, по който мъж на възраст, в която може да се бие, може да живее в района на Сармин по онова време, без да има проблеми с al-Nusra, е бил да се присъедини към групировката.

Последващ въпрос би могъл да бъде:

5. Как бихте обяснили, че във Вашия случай al-Nusra не е предприел мерки срещу Вас или Вашето семейство след отказа Ви да се присъедините към него и сте можели да живеете там мирно?

4.2. Допълнителна проверка на установените показатели за изключване

Ако по време на интервюто възникнат основания за възможно участие във водещи до изключване деяния, ще трябва да извършите допълнително проучване на ИСП или да се свържете с Вашия отдел, отговарящ за ИСП, за да проверите и оцените показателите за изключване. Ако е необходима допълнителна информация, може да е необходимо да проведете второ интервю, в което да се съсредоточите върху изключването, освен ако не отнесете случая до специален национален отдел/експерт, който се занимава със случаи на изключване. Отнасянето до друг отдел или експерт зависи от националната практика и/или от конкретните обстоятелства на разглеждания случай.

На този етап следва да можете да стесните подходящите за допълнително изследване теми.

Пример от случая от Сирия

Да кажем например, че кандидатът е признал, че е имал връзка с фронта al-Nusra. Някои примери за теми, които биха могли да се проверят чрез ИСП, са следните.

- Какви са целите на фронта al-Nusra?
- Какви са неговите методи на набиране?
- Какъв вид методи използва фронтът al-Nusra, когато провежда бойни действия или при контактите си с цивилни граждани?
- Към кого насочва действията си фронтът al-Nusra? Насочва ли действията си към цивилни граждани? Чрез какви методи и в каква степен?
- Може ли групировката и/или командирите на групировката да са свързани с конкретни престъпления или деяния? Кога и къде са били извършени тези деяния?
- Известен ли е фронтът al-Nusra под различни имена?

Характерът на организацията и отговорността за командната структура в групировката е важен аспект, който трябва да се проверява в случаите на изключване. За да се определи дали кандидатът може да е понесъл индивидуална отговорност за водещи до изключване деяния или за да се разбере

дали може да е принуден или да му е заповядано да има определено поведение, изследването на ИСП може да се насочи към информация по този въпрос. ИСП може да бъде от полза за осигуряване на контекстуална информация относно групировка, която може да спомогне за оценяване на нивото на индивидуална отговорност на кандидата (знание, умисъл и действия), както и възможната правдоподобност на защитите (принуда или самоотбрана). Това включва провеждането на изследване на ИСП относно контекста на групировката, колко души са се присъединили към нея, подкрепят я или участват в дейности или напускат групата, която е извършвала водещи до изключване деяния. По-долу са описани някои примери за относими въпроси от изследването, свързани с личната отговорност, които могат да се формулират по тази тема.

Пример от случая от Сирия

- Каква е териториалната командна структура на фронта al-Nusra? Например във всеки квартал/село/област/провинция и др. ли има отделен клон или структура?
- Има ли централна йерархия, която дава заповеди, или командирите на местно равнище осъществяват управлението по собствена преценка?
- Каква е йерархичната структура на ранговете в организацията?
- Какви са отговорностите на лицата на всеки един от ранговете в организацията?
- Дава ли групировката заповеди на подчинените си членове да извършват определени престъпления или операции?
- Кой издава заповедите и по какъв начин се дават те (напр. чрез текстово съобщение, лично, в писмена форма и др.)?

По-специално за командната отговорност ще трябва да съберете информация относно ролята и позицията на кандидата в рамките на групата, включително и дали е заемал позиция на командир. Някои примери за относими въпроси от изследването, свързани с личната командна отговорност, които могат да се формулират по тази тема, включват следното.

Пример от случая от Сирия

- Какви престъпления са извършвали членовете на групировката.
- Кой в действителност е извършвал престъпленията (без значение дали е била издадена заповед за това)?
- Какви мерки са взети за предотвратяване на извършването на престъпления и/или за гарантиране, че в бъдеще не биха се извършвали отново такива престъпления?

Командната отговорност, разбира се, е само една от темите, които са от значение за оценката на **индивидуалната отговорност**. Освен това ИСП никога не може да служи като единствено доказателство за индивидуална отговорност. За повече информация вж. Практическото ръководство на EASO относно изключването ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁹⁾ EASO, *Практическо ръководство: изключване*, януари 2017 г.

5. Изследване на ИСП и източници на ИСП

5.1. Различни видове източници на ИСП

По-голямата част от информацията, която използвате за оценяване на твърденията на кандидата и неговата необходимост от международна закрила, може да бъде намерена в различни видове източници, като например книги, интернет източници и устни източници. Други класифицират източниците по автор или правят разграничение между общи и специализирани източници на ИСП.

5.1.1. Бази данни и портали с ИСП

Базите данни и порталите сами по себе си не са източници, а предоставят достъп до източници и позволяват извличане на информация. Поради своя обхват и насоченост базата данни/порталите с ИСП предоставят информация, която е от особено голямо значение за оценяване на молбите за международна закрила. Базите данни обикновено съдържат информация от няколко различни източника относно различни държави и теми. Никоя база данни обаче не е изчерпателна, затова не следва да разчитате изключително на една база данни. Същевременно е важно да не забравяте, че информацията, която ще намерите там, е предварително подбрана. В порталите за ИСП се прилагат критерии за качество на ИСП с цел предварителен подбор на източниците, представяни на техните платформи, които може да варират в зависимост от използваните източници, критериите за качество, обхвата на темите и обхванатите езици.

Национални бази данни с ИСП. Много решаващи органи поддържат собствени бази данни с ИСП, до които има вътрешен или външен достъп. Докладите относно ИСП, изготвени от различни европейски отдели, отговарящи за ИСП, като цяло могат да бъдат намерени и в [портала на EASO за ИСП](#).

Примери за бази данни и портали с ИСП

Портал на EASO за ИСП. Той съдържа главно доклади и отговори на запитвания, публикувани от EASO и отделите за ИСП в държавите от ЕС+. Достъпни на: <https://coi.easo.europa.eu>.

Ecoi.net. Базата данни с ИСП на ACCORD (отдела за ИСП на Австрийския червен кръст). Интерфейсът е достъпен на английски и немски език и по-голямата част от информацията в него е на английски език. Това е една от най-големите налични бази данни с ИСП и съдържа информация от широк набор от източници и езици. Достъпна на: www.ecoi.net.

Refworld: База данни, управлявана от ВКБООН, която съдържа ИСП, публикувана до декември 2018 г. През януари 2019 г. ВКБООН стартира партньорство с ACCORD и одобри ecoi.net като основна база данни с ИСП. Новият акцент на Refworld е върху политиката, съдебната практика на национални, регионални и международни съдилища и трибунали, и националното законодателство. Достъпна на: www.refworld.org.

ReliefWeb: База данни, управлявана от Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси. За разлика от изброените по-горе бази данни основната цел на ReliefWeb не е да служи като база данни с ИСП. Тя е предназначена главно да подпомага лицата, занимаващи се с хуманитарна помощ, но често се актуализира с доклади от органи, например агенции на ООН, които може да са от полза при изследването на ИСП. Тя съдържа също карти и други полезни инфографики. Достъпна на: <https://reliefweb.int>.

Моля, не забравяйте, че всеки източник има своя мандат и/или мисия и че няма обща йерархия на източниците. Полезността и авторитетът на всеки източник зависи от въпроса, на който търсите отговор — всеки източник следва да се оценява сам по себе си, а заключенията относно надеждността на източника следва да се правят само след извършване на подробна оценка на източника.

В зависимост от въпроса от Вашето изследване обикновено някои видове източници са по-подходящи от други. Освен това те имат някои присъщи предимства и недостатъци.

5.1.2. Общи източници на ИСП срещу специализирани източници на ИСП

Общите източници на ИСП съдържат обща информация за страните на произход и могат да осигурят добра обща представа за положението в държавата. Ако обаче са Ви необходими по-задълбочени познания по определена тема, може да е необходимо да се консултирате със специализирани източници, тъй като те може да имат регионален или национален фокус или да имат специфичен тематичен фокус. Примери за специализирани източници с тематичен мандат са Международната асоциация на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица — международна НПО, насочена към въпроси в областта на ЛГБТИ; и Световната обсерватория за вътрешно разселване — международна НПО, фокусирана върху положението на вътрешно разселените лица.

ООН има няколко специализирани агенции, които предоставят доклади на различни теми. Някои примери са Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси и Службата на Върховния комисар по правата на човека на ООН, фокусирана съответно върху хуманитарните аспекти и правата на човека. Примери за специализирани източници с регионален мандат са Междумериканската комисия по правата на човека (IACHR), фокусирана върху Северна и Южна Америка, и Мрежата на аналитиците от Афганистан — изследователска организация, фокусирана върху Афганистан. В случая на IACHR тя има и тематичен мандат, фокусиран върху правата на човека. Не е необичайно например много агенции на ООН да имат регионални клонове със специфичен регионален мандат и собствени уебсайтове. ООН има също специални мисии в някои държави. Тези мисии често изготвят голямо количество специфична за държавите информация. Примери за държави, в които понастоящем има мисии на ООН, са Афганистан и Сомалия. Те докладват по различни въпроси, свързани с правата на човека.

Видовете източници, които се използват най-често, могат да се класифицират, както следва:

• Международни и междуправителствени организации

Тези организации, като например ВКБООН, Съвета за сигурност на ООН, европейските институции и институциите на ЕС, като например Съвета на Европа, Европейския парламент, EASO, Африканския съюз и Икономическата общност на западноафриканските държави, публикуват периодични доклади, документи за изразяване на позиция относно определени специфични ситуации, констатации на специални докладчици или експерти в областта на правата на човека, доклади от наблюдатели на избори и документи за изразяване на позиция относно редица страни на произход, контекстуална информация, както и много други документи за редица страни на произход.

Тези източници имат предимството да разполагат с международен или регионален мандат, който създава основа за експертни знания и им дава достъп до информацията относно определени практики в областта на правата на човека. Въпреки това някои от тях може да не могат незабавно да извършат разследвания от първа ръка или може изобщо да не им е разрешено да влизат в дадена държава или регион. Често такива органи събират информацията на поверителна

основа. Внимавайте за това дали даден документ е изготвен от политически орган (съставен от правителствени делегати) или от орган за наблюдение (съставен от експерти и независими членове), тъй като това може да окаже въздействие върху точността и надеждността на информацията. Обикновено междуправителствените организации са добри източници при провеждане на изследване във връзка с въпроси относно правата на човека и други подобни.

Примери за междуправителствени организации ⁽⁵⁰⁾

Съвет на Европа. Може да бъде намерена информация на: <http://www.coe.org>.

По-специално докладите от комисаря по правата на човека, достъпни на <https://www.coe.int/en/web/commissioner>; докладите на Европейския комитет против изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание, достъпни на: <https://www.coe.int/en/web/cpt/home> и докладите относно борбата срещу трафика на хора <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking>.

EASO. Доклади относно ИСП във връзка с различни страни на произход. Достъпни на: <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>.

Съвет по правата на човека. Например годишни доклади и решения. Достъпни на: <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/Documents.aspx>

Мироопазващи операции на ООН. Информация относно мироопазващите мисии на ООН. Достъпна на: <http://www.unmissions.org>

Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси: аналитични документи за политиката относно хуманитарните данни и тенденции, както и тематични публикации, които осигуряват информация по важни хуманитарни въпроси, напр. защита на цивилни граждани и хуманитарен достъп. Достъпни на: <http://www.unocha.org>

Службата на Върховния комисар по правата на човека: публикации по различни теми, свързани с правата на човека. Достъпни на: <http://www.ohchr.org/EN/pages/home.aspx>

Съвета за сигурност на ООН: съдържа доклади на генералния секретар, годишни доклади, доклади на мисиите на Съвета за сигурност и др. Достъпни на <http://www.un.org/en/sc/documents>

Официален вестник на ООН, документи от Общото събрание, Съвета за сигурност, Съвет по правата на човека, Икономически и социален съвет, и др. Достъпни на: <https://www.un.org/en/sections/general/documents/index.html>

Уницеф: източник на информация относно положението на децата по света, публикуване на статистически данни и публикации на различни теми. Достъпни на: <http://www.unicef.org/>

Програма на Организацията на обединените нации за развитие: публикуване на годишни доклади. Достъпни на: <http://www.undp.org>

Служба на ООН за равенство между половете и овластяване на жените: предоставя цифрова библиотека с публикации по теми, свързани с равенството между половете и оправомощаването на жените, както и годишни доклади, доклади от наблюдението и доклади за напредъка. Достъпни на: <http://www.unwomen.org/en>

⁽⁵⁰⁾ EASO, *Съдебно практическо ръководство относно информацията за страната на произход*, 2018 г., стр. 38.

Върховен комисар на ООН за бежанците: публикуване на статистически данни и новини, свързани с бежанците, насилственото разселване на населението, липсата на гражданство и други свързани теми. Достъпни на: <http://www.unhcr.org>

Агенция на ООН за подпомагане и строителство за палестинските бежанци в Близкия изток: агенция за подпомагане и човешко развитие, публикуване на доклади на различни теми, свързани с Палестина. Достъпни на: <http://www.unrwa.org>

Генерален секретар на ООН: включва база данни с документи, публикации и доклади, включително доклади относно положението в страните на произход, писма и вербални ноти, договори и споразумения, проекти на резолюции и решения. Достъпни на: <http://www.un.org/sg>

• Правителствени и държавни източници

Различни държавни институции публикуват различни видове продукти, свързани с ИСП, относно положението в множество различни страни на произход. Някои от тези институции публикуват комбинация от материали за политиката и материали, свързани с ИСП. По-специално някои институции предоставят също отговори на запитвания и доклади от мисии за установяване на фактите.

Ако желаете да оцените правителствен източник, имайте предвид дали става въпрос за правителството на въпросната държава или за чуждестранно правителство. Вземете предвид репутацията в областта на правата на човека на това правителство, връзката между съответните държави и други съображения на политиката, които може да окажат влияние върху качеството и надеждността на информацията. Състоянието на страната на произход може да е добър източник по отношение на теми като националните закони или издаването на документи за самоличност, но може да не е обективно по въпроси като правата на човека.

Примери за правителствени и държавни източници ⁽⁵¹⁾

Държавите от ЕС+ (достъп до продуктите, свързани с ИСП, е наличен от [портала на EASO за ИСП](#))

- Дания: отделът на Имиграционната служба по въпросите на информацията за страната на произход.
- Франция: отделът за Информация, документация и изследвания на Френската служба за бежанците и лицата без гражданство и Центърът за изследвания и документация на Националната юрисдикция по въпросите на правото на убежище.
- Германия: Информационната система на германската федерална служба за миграцията и бежанците относно информацията за страната на произход (ИСП) — MILO.
- Нидерландия: Ambtsberichten.
- Норвегия: Норвежкият информационен център за информация за страната на произход — Landinfo.
- Швеция: Шведската агенция за миграция.

⁽⁵¹⁾ EASO, *Съдебно практическо ръководство относно информацията за страната на произход*, 2018 г., стр. 38.

Други (достъп до продукти, свързани с ИСП, е наличен от ecoi.net)

- Канада: Канадският съвет по имиграцията и бежанците.
- Обединеното кралство: Министерството на вътрешните работи — Държавна политика и информационни бележки.
- Съединените щати: Държавният департамент.

• Неправителствени източници

Някои НПО с международна дейност публикуват доклади и документи относно определени специфични ситуации за редица страни на произход (напр. Амнести Интернешънъл, Human Rights Watch). Други НПО работят на национално или местно равнище и публикуват доклади по специфични ситуации в своята собствена държава (напр. Етиопският съвет по правата на човека, инициативата „Girls Power“ в град Бенин). Някои НПО (като например Швейцарската организация за подпомагане на бежанците) предоставят публичнодостъпни отговори и доклади по запитвания относно мисии за установяване на фактите.

Надеждността и точността на докладите от НПО изцяло ще зависи от тяхната методология за събиране на информация, точно както е и при големите НПО в областта на правата на човека, които се застъпват за зачитане на правата на човека в по-широк план. Понякога може да е по-трудно да се оценяват НПО, които представляват интересите на определена група — етническа, религиозна или полова, и които може да предоставят информация, специфична за техния конкретен фокус или мандат. Те може да са по-малко надеждни, отколкото НПО, които докладват цялостно и задълбочено относно редица въпроси от областта на правата на човека и редица региони, затова си струва да оцените внимателно тези източници. Като се има предвид фактът, че понякога може да е трудно да се оцени надеждността, този тип източник понякога е високоспециализиран по теми, които може да не са добре обхванати от други източници.

Примери за неправителствени източници

Atlas of Torture. Като проект на института Ludwig Boltzmann по правата на човека този уебсайт предоставя преглед на положението с изтезанията и малтретирането по света. Достъпен на: <https://www.atlas-of-torture.org/>

Амнести Интернешънъл. Предоставя документи за определени държави. Достъпни на: <https://www.amnesty.org/en/>

Индекс Bertelsmann Stiftung Transformation. Предоставя доклади относно развитието на демокрацията, икономиката и политиката в развиващите се държави и държавите в процес на трансформация. Достъпни на: <https://www.bti-project.org/en/home/>

Freedom House. Предоставя периодични доклади относно политическите права и свободи, относно нациите в преход и относно други специални теми. Достъпни на: <https://freedomhouse.org/reports>

Human Rights Watch. Предоставя доклади по различни теми. Достъпни на: <http://www.hrw.org/publications>

Световната обсерватория за вътрешно разселване. Поставя акцент върху вътрешното разселване и предоставя профили на държави, глобални доклади и база данни по темата. Достъпни на: <http://www.internal-displacement.org/>

Международна кризисна група. Предоставя подробни анализи и съвети относно политиката, свързани с конфликти и потенциални конфликтни ситуации по света. Достъпни на: <https://www.crisisgroup.org/latest-updates/reports-and-briefings>

Международна федерация за правата на човека. Обхваща 184 организации от 112 държави и осъжда нарушенията на правата на човека. Може да бъде намерена информация на: <http://www.fidh.org/en/>

Международна асоциация на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица. Предоставя информация за правното и социалното положение на ЛГБТИ лицата в редица държави. Може да бъде намерена информация на: <https://ilga.org/>

Репортери без граници. Това е независима НПО с консултативен статут в Организацията на обединените нации, Юнеско, Съвета на Европа и Organisation Internationale de la Francophonie. Тя издава прессъобщения и доклади относно състоянието на свободата на информация в целия свят и по какъв начин се нарушава тя. Достъпни на: <https://rsf.org/en>

Швейцарска организация за подпомагане на бежанците. Тази швейцарска НПО публикува тематични доклади относно ИСП, главно на немски и френски език. Достъпни на: <https://www.refugeecouncil.ch/countries-of-origin.html>

Световна организация против изтезанията. Публикува доклади, насочени към положението на защитниците на правата на човека, и съвместно с Международната федерация за правата на човека публикува годишния доклад на Обсерваторията за закрила на защитниците на правата на човека. Достъпни на: <https://www.omct.org/>

• Медийни източници

Медийните източници може да са сред най-важните източници за ежедневна актуална информация относно положението в страните на произход, специфични събития и времеви линии. Международните и националните медийни източници (напр. международни медийни дружества като BBC, Reuters, Agence France Presse, Al Jazeera) често публикуват ежедневно новинарска информация относно страните на произход. Медийните източници могат да са полезни при провеждане на изследвания относно много специфични или локализирани събития или при осигуряване на хронологичен преглед на събитията.

Повечето международни медийни източници обикновено следват строги методологични и професионални редакционни насоки за докладване. Те обаче винаги може да предоставят подробности за местното равнище.

Местните медийни източници често имат повече информация за местни събития, но тяхната надеждност може да е по-трудна за оценяване и е възможно те да не разполагат със строги методологии и да е необходимо да бъдат оценявани внимателно. Имайте предвид също, че медийните източници понякога са собственост на държавата (напр. Xinhua, TASS) или имат очевидни или скрити връзки с политически партии или участници в конфликт и следователно винаги трябва внимателно да се оценяват. Понякога участниците в конфликта може да контролират и своя новинарска агенция („Гласът на джихада“ на талибаните, ИДИЛ и др.). На тях специално следва да се гледа с предпазливост и винаги следва да се сравняват с доклади от други източници.

Примери за медийни източници

За връзките към социални медии вж. профилите на държавите, предоставени от BBC, като са изброени медиите и са посочени връзки, където е възможно.

• Законодателни и административни органи (в страните на произход)

Те включват парламенти или министерства в страните на произход. Те изготвят и публикуват текста на националните законови и подзаконови актове, като например наказателния кодекс или законите за гражданството, което може да е полезно при провеждане на изследване на ИСП.

• Мозъчни тръстове и академични източници

Това са източници, свързани с мозъчни тръстове, университети или колежи, и те изготвят аналитични доклади и доклади от изследвания, свързани с техните специфични сфери на интерес и експертни знания. Достъпът до някои публикации обаче може да е ограничен.

При използването на академични статии „с отворен достъп“, достъпни в интернет, са необходими преценка и внимание, понеже използваната методология може невинаги да е с високо качество. Винаги оценявайте репутацията на индивидуалния автор и използваните методологии.

Примери за академични източници

Chatham House. Политически институт, познат още като Кралския институт по международни отношения, който анализира важни международни въпроси и актуални събития, както и глобални, регионални и специфични за държавата предизвикателства и възможности. Може да бъде намерена информация на: <https://www.chathamhouse.org/>

Международна кризисна група. Мозъчен тръст, който извършва изследвания и анализ на глобални кризи. Достъпен на: <https://www.crisisgroup.org/>

Лондонско училище по икономика. Университет по социални науки, който извършва изследвания по различни теми. Може да бъде намерена информация на: <http://www.lse.ac.uk/>

• Социални медии

Обикновено социалните медии са уеб платформи за генерирано от потребителите съдържание. Те просто осигуряват достъп до публикации, статии, коментари или визуални материали, изготвени от различни хора и институции. Примерите за социални медии включват социални мрежи (Facebook, LinkedIn); блогове; микроблогове (Twitter); уики сайтове (Wikipedia); сайтове за споделяне на файлове (YouTube, Flickr); услуги, свързани с местоположението (напр. Panoramio, Wikimapia) и др. Социалните медии дават възможност на все по-голям брой хора бързо и лесно да документират събития и да съобщават тази информация незабавно в целия свят. Социалните медии могат да са от полза при търсене във връзка с най-новите развития в дадена страна на произход, която се сблъсква със сътресения и ограничаване на свободата на изразяване, както и при проследяване на развитията по определена тема.

Наличното в профилите в социалните медии съдържание най-често не се подлага на същото внимателно проучване и на същия редакционен процес като при утвърдените медии или други източници. Следователно има по-висок риск това съдържание да е неточно, предубедено,

умишлено подвеждащо или несигурно. Освен това съдържанието в тях често е генерирано от потребителите и поради скоростта на комуникацията или съдържанието трябва да се положат повече усилия, за да се гарантира, че всеки източник в социалните медии се оценява правилно, както е описано в [раздел 1.5. Значението на оценката на източника](#). За да се определи източникът, който докладва чрез профили в социалните медии, е необходимо специално внимание. Следователно е много важно информацията, намерена чрез профили в социалните медии, да се подлага на кръстосана проверка.

- **Източници, които не са базирани на ИТ**

Източниците, които не са на електронен носител, като например хартиени книги, списания и карти, също представляват много важни източници на информация. Документите от интервюта, конференции и семинари също са важен източник на информация.

5.2. Практически съвети за основни изследвания на ИСП от служителите, работещи по случаи

Досега следва да сте се запознали с определянето на съответните теми относно ИСП и с формулирането на въпросите от изследването. Запознали сте се и с оценката на източника и стандартите за качество. Макар, че те представляват основните аспекти на провеждането на изследвания относно ИСП, трябва да се вземат предвид и някои практически съвети. Обикновено първата стъпка е да се търси информация чрез бази данни с ИСП, портали и търсачки ⁽⁵²⁾.

Когато търсите в бази данни, е важно да се запознаете с особеностите на тази база данни. Един от най-важните аспекти, които да вземете под внимание, е съдържанието на базата данни. Какви критерии са приложени при избора на докладите или документите за публикуване? От кои източници обикновено се предоставя съдържание? Уебсайтовете с бази данни обикновено съдържат раздел „относно“, където се предоставя този вид полезна информация.

Когато търсите информация, е важно разумно да изберете термините за търсене. Помислете за синоними или свързани термини на търсения термин, който използвате, и така може да получите повече резултати. Не забравяйте, че думи, които във Вашата държава може да се считат за неделикатни или неподходящи, може да не се възприемат като такива в други държави или обстановки.

Ако търсите информация напр. за *принудителен брак*, бихте могли също да потърсите с термина *насилствен брак* (синоним), *уреден брак* (свързан термин) или ранна бременност (свързана тема). Друг съвет е да използвате отглаголната форма на търсения термин, в този случай *принуждавани да сключат брак* ⁽⁵³⁾. В повечето случаи тези методи ще дадат повече резултат, отколкото когато се ограничавате само до първия търсен термин, за който се сетите.

Понякога ще използвате термини за търсене на различен език от Вашия или от английския език, например термин на езика, говорим в страната на произход, за която провеждате изследване. Това понякога може да бъде сложно, особено при езици, в които използваната азбука е различна от латинската. Не е необичайно думите да се транскрибират с различни видове правопис. Да разгледаме групата *Yazidis* например. Някои други варианти на правописа на групата включват

⁽⁵²⁾ За повече информация вж. [раздел 5.1. Различни видове източници на ИСП](#).

⁽⁵³⁾ ACCORD, *Ръководство за обучение относно изследването на информация за страната на произход*, издание от 2013 г., стр. 115.

Yezidis и *Izadis*. Понякога терминът е както познат на местния език, така и преведен на английски (или на други езици). Това е често срещано при изследване на групировки или организации. Да вземем за пример колумбийската паравоенна организация *Las Águilas Negras*. Понякога тя се превежда като *Черните орли (Black Eagles)*. Търсенето и на двата от тези термини може да доведе до по-добри резултати от търсенето.

Полезен инструмент при търсене с използване напр. на синоними или алтернативен правопис е използването на *оператори за търсене*. Има няколко различни оператори за търсене и различни бази данни, а търсачките използват малко различаващи се оператори (още една основателна причина да потърсите в раздела „относно“ на уебсайта на базата данни). Някои от най-често срещаните **оператори за търсене** са представени по-долу.

<p>Оператор „И“</p> <p>Оператор „И“ се използва за комбиниране на две или повече думи. Ако напишете И между две думи, търсенето ще покаже всички документи, които включват и двете думи (но не и документи, които съдържат само едната от тези думи. Пример: Търсенето за <i>Yazidi</i> и <i>Sinjar</i> ще покаже резултати, в които се споменават и <i>Yazidi</i>, и <i>Sinjar</i>.</p>
<p>Оператор „ИЛИ“</p> <p>Операторът „ИЛИ“ ще покаже списък с документи, които съдържат една или повече думи, комбинирани от оператора. Пример: Търсенето за <i>Yazidi</i> ИЛИ <i>Sinjar</i> ще покаже резултати, в които се споменават едната или и двете думи <i>Yazidi</i> и <i>Sinjar</i>.</p>
<p>Оператор „БЕЗ“</p> <p>Оператор „БЕЗ“ се използва за изключване на думи. Пример: Търсенето на <i>Congo</i> БЕЗ <i>Brazzaville</i> ще покаже резултат, в които се споменава думата <i>Congo</i>, но ще изключва всички резултати, в които се споменават и <i>Congo</i>, и <i>Brazzaville</i>.</p>
<p>Търсене на фрази</p> <p>Можете да търсите фраза, собствено име или набор от думи в определен ред, като ги поставите в кавички. Търсенето с термини в кавички показва страници, съдържащи точната цитирана фраза. Пример: Търсенето на „<i>права на човека</i>“ показва документи, които съдържат фразата <i>права на човека</i>, докато <i>права на човека</i> без кавичките би показало документи, които съдържат думата <i>човек</i> и думата <i>права</i>, без непременно те да са в една фраза.</p>
<p>Заместващи символи и съкращения</p> <p>Заместващите символи са символи, които могат да се използват вместо един или няколко символа в една дума или един или няколко символа в една фраза. Заместващите символи могат да се използват за думи с различни видове правопис, по-специално при имена, транскрибирани от езици, чиято азбука не е латинската. Един от най-често използваните заместващи символи е звездичката (*). Някои търсачки използват въпросителен знак (?) за заместване на един символ в дума. Пример: Търсенето на <i>ЛГБТ*</i> ще покаже резултати, в които се споменават термините <i>ЛГБТ</i>, <i>ЛГБТК</i>, <i>ЛГБТКИ</i> и <i>ЛГБТК+</i>. Търсенето на <i>Y?zidi</i> ще покаже резултати, в които се споменават например термините <i>Yazidi</i> и <i>Yezidi</i>.</p>

Приблизително търсене

Приблизителните търсения помагат да се намерят думи със сходен правопис на търсения от Вас термин. Тази функция е полезна, ако не знаете точния правопис на думата или ако правописът има твърде много варианти, за да се обхванат посредством заместващи символи. Общ знак за тази функция е ~. Пример: Търсенето на *Yazidi~* би могло да покаже резултати с документи, които съдържат други видове правопис на думата, като например *Yezidi*. Освен за абстракция на гласните приблизителното търсене се прилага и за удвояване на съгласните (Mohammed или Mohamed) или на съгласните с подобно звучене (Mohamet или Mahammed).

Тези оператори и функции за търсене обикновено могат да се комбинират по няколко начина. Ако например търсите дейност на ИДИЛ в района на Синджар/Мосул, бихте могли да напишете следното в полето за търсене: *(Синджар или Мосул) И (ИДИЛ ИЛИ „Ислямска държава“ ИЛИ ДАЕШ)*.

Имайте предвид, че тези функции могат да се различават между различните бази данни. Някои знаци може да се различават. Оператор „БЕЗ“ например понякога може да бъде заменен със знак минус (-).

Използването на оператори за търсене е чудесен начин да разширите или стесните Вашето търсене в зависимост от нуждата Ви от информация. За по-задълбочена информация относно стратегиите за търсене вж. *ACCORD Researching country of origin information: Training Manual* ⁽⁵⁴⁾ или разгледайте указанията за търсене в съответните бази данни.

⁽⁵⁴⁾ ACCORD, *Ръководство за обучение относно изследването на информация за страната на произход*, издание от 2013 г.

Приложение 1: Контролен списък

Контролен списък	
Подготовка за личното интервю	
☐	Консултирах ли се с ИСП, за да се подготвя за интервюто? Консултирах ли се с ИСП, за да получа обща представа/нова информация относно положението във връзка със сигурността и правата на човека, и както и относно политическата ситуация в страната на произход?
☐	Консултирах ли се с ИСП, за да определя кои елементи трябва да се изяснят?
Провеждане на личното интервю	
☐	Ако преди или по време на интервюто съм открил ИСП, която противоречи или поставя под въпрос твърденията на кандидата, дадох ли възможност на кандидата да обясни тези констатации по време на интервюто?
☐	Ако е било целесъобразно, консултирах ли се с ИСП по време на интервюто , за да проверя фактите или да получа допълнителна информация?
☐	Ако съм имал съмнения относно националността или страната на произход на кандидата, използвах ли ИСП, за да оценя твърденията на кандидата в тази връзка?
Оценяване на молбата за международна закрила	
☐	Уверих ли се, че използвам относима и значима от гледна точка на момента ИСП, за да оценя достоверността на материалните факти?
☐	Уверих ли се, че използвам относима и актуална ИСП за оценката на риска?
☐	Уверих ли се, че използвам относима и актуална ИСП за оценката на наличието на АВЗ (ако е приложимо)?
☐	Използвах ли относима ИСП, за да оценя изключването (ако е приложимо)?
☐	По моя преценка уверих ли се, че посочвам ясно връзката между ИСП и моя аргумент?
☐	Включих ли подходяща справка за ИСП в моята обосновка?
☐	Уверих ли се, че използвам ИСП, когато е възможно, от най-малко три източника ?
☐	Проверих ли обективността и надеждността на източника , преди да избира този източник?
☐	Използвах ли балансирана комбинация от източници ?
☐	Ако не съм успял да намеря ИСП и ако моята служба има отдел, отговарящ за ИСП, свързах ли се с моите колеги от отдела, отговарящ за ИСП , за да поискам помощ?
☐	В случай на липса на относима ИСП оцених ли това по подходящ начин в моята обосновка ?
Практически съвети за проучване на ИСП	
☐	Консултирах ли се с най-често използваните бази данни/портали относно ИСП?
☐	Използвах ли алтернативни видове правопис, синоними и свързани термини при търсенето на информация?

За контакт с представители на ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици информационни центрове „Europe Direct“. Адресът на най-близкия до Вас център ще намерите на уебсайта https://europa.eu/european-union/contact_bg

По телефона или по електронна поща

Europe Direct е служба, която отговаря на въпроси за Европейския съюз. Можете да се свържете с тази служба:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори може да таксуват обаждането),
- или стационарен телефонен номер +32 22999696, или
- по електронна поща чрез формуляра на разположение на адрес https://europa.eu/european-union/contact_bg.

За да намерите информация за ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на уебсайта Еуропа на адрес https://europa.eu/european-union/index_bg.

Публикации на ЕС

Можете да изтеглите или да поръчате безплатни и платени публикации на адрес <https://op.europa.eu/bg/publications>. Редица безплатни публикации може да бъдат получени от службата Europe Direct или от Вашия местен информационен център (вж. https://europa.eu/european-union/contact_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1952 г. насам на всички официални езици, посетете уебсайта EUR-Lex на адрес <http://eur-lex.europa.eu>.

Свободно достъпни данни от ЕС

Порталът на ЕС за свободно достъпни данни (<http://data.europa.eu/euodp/bg>) предоставя достъп до набори от данни от ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели.

Служба за публикации
на Европейския съюз